

MARTTILA

TALOUSARVIO VUODELLE 2024

JA

TALOUSSUUNNITELMA

VUOSILLE 2024–2026

SISÄLLYSLUETTELO

OSA 1. YLEISPERUSTELUT

	sivu
KUNTASTRATEGIA	1
KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	2
RISKIENARVIOINTI JA -HALLINTA	3
YLEISPERUSTELUT	
Yleinen taloudellinen tilanne ja kehitysnäkymät	4
Kuntatalouden kehitys	5
Alueelliset kehitysnäkymät	6
Marttilan kunnan kehitysnäkymät	7
TALOUSARVION RAKENNE JA SITOVUUS	10
Tuloslaskelma, ulkoinen	13
Sisäinen tuloslaskelma	14
Rahoituslaskelma	15
HENKILÖSTÖ	16
KUNTAKONSERNI	17
INVESTOINTISUUNNITELMA 2024-2026	18
INVESTOINTIEN ERITTELY 2024-2026	19

OSA 2. LAUTAKUNTIEN TALOUSARVIOT

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	23
TARKASTUSLAUTAKUNTA	25
KUNNANVALTUUSTO JA KUNNANHALLITUS	27
SIVISTYSLAUTAKUNTA	44
HYVINVOINTILAUTAKUNTA	57
TEKNINEN LAUTAKUNTA	71

TALOUSARVIO 2024 JA TALOUSSUUNNITELMA 2024–2026

KUNTASTRATEGIA

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 15.12.2022 kuntastrategian. Kuntastrategiassa kuvataan tavoitteet ja keinot, joilla tavoitteet saavutetaan.

Marttilan visio vuodelle 2035

*Marttila on onnellisen elämän,
sujuvan arjen ja menestyvien yritysten koti
kaupunkien läheisellä maaseudulla*

Kunnan toimintaa ohjaavat arvot:

- Avoimuus
- Rohkeus
- Positiivisuus
- Yhteisöllisyys

Kuntastrategian painopisteet:

- Arjen sujuvuus
- Hyvä elämisen ympäristö
- Laadukkaat palvelut
- Elinvoimaisuus

Strategiaa täydentävät toimenpideohjelmat ja muut asiakirjat. Vuonna 2023 on valmistunut henkilöstöstrategia, elinvoimapolitiittinen ohjelma, hyvinvointikertomus sekä ilmasto- ja ympäristöohjelma.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet ja käytettävä näiden perustana kuntakohtaisia hyvinvointi- ja terveysosoitimia. Vuonna 2023 valmistuneen hyvinvointikertomuksen pohjalta laaditaan hyvinvointisuunnitelma. Kunnan hyvinvointityöryhmänä toimii johtoryhmä ja hyvinvointikoordinaattori. Käytännön toteutuksesta ovat vastuussa kaikki kunnan toimijat ja työntekijät yhdessä kuntalaisten ja kolmannen sektorin kanssa.

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2023 on ollut ensimmäinen vuosi sote-palvelujen siirryttyä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen (Varha) vastuulle. Vuosi 2023 antaa suuntaa sille, minne kuntien talous on menossa. Yleisesti taloudelle ennustetaan inflaation tasoittumista ja korkojen nousun pysähtymistä vuonna 2024. Hallituksen talouden sopeuttamistoimien vaikutuksia nähdään kuitenkin todennäköisesti vasta vuonna 2025. Vuosi 2022 oli Marttilassakin vielä ylijäämäinen ja vuoden 2023 arvioidaan myös jäävän hieman plussalle.

Martilan talousarvio vuodelle 2024 on -136 550 € alijäämäinen ja sisältää paljon epävarmuustekijöitä. Talousarvion verotulot on laskettu 8,5 % mukaan, vuoden 2023 veroprosentti oli 8,11 % ja sitä on nostettu viimeksi vuonna 2018. Samoin Suomen hallituksen ehdotus 1,3 % maapohjan kiinteistöveroprosentista on huomioitu laskelmissa. Muut veroprosentit ehdotetaan pysyvän ennallaan.

Vuoden 2024 talouteen vaikuttavat valtionhallinnon päätökset mm. varhaiskasvatuksen tulo-rajajen muutoksista ja valtionosuuksien määrä, jotka tarkentuvat vasta tämän vuoden lopulla. Suurin muutos on kotikuntakorvausten kasvu 150 000 eurolla. Tämä johtuu yläkouluikäisten määrän kasvusta. Yläkoulupalvelut järjestetään Koskella TI.

Vuoden 2024 suurimmat investoinnit tulevat olemaan Palaisten uuden saunarakennuksen rakentaminen ja Virastotalon muuttaminen osin asunnoiksi. Koulun alueen liikennejärjestelyihin tehdään myös liikenneturvallisuutta parantavia muutoksia.

Vuoden 2023 aikana on totuteltu elämään yhteiseloä Varhan kanssa. Marttilan tavoitteena on edelleen saada pidettyä lähipalvelut Marttilassa ja olemme kommentoineet Varhan palvelustrategialuonnoksia ja osallistuneet erilaisiin foorumeihin, joissa Varhan palveluista ja tarpeista on keskusteltu. Vuonna 2024 on tärkeää jatkaa aktiivista osallistumista ja tuoda esille kunnan tarpeet ja mahdollisuudet. Myös erilaiset yhteistyötä vaativat toiminnot, kuten kuntouttava työtoiminta ja hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hakevat vielä muotoaan. Vuoden 2024 aikana tehdään kunnan hyvinvoinnin edistämissuunnitelma, jonka perustana on vuoden 2023 aikana laadittu hyvinvointikertomus.

Vuoden 2024 aikana valmistellaan TE-palvelujen siirtoa kunnille. Marttila on jo ollut mukana Salon seudun kuntakokeilussa, josta on saatu hyviä kokemuksia ja lokakuussa 2023 kunnanvaltuusto päätti Salon työllisyysalueeseen liittymisestä. Yhteistyö elinkeinopalvelujen osalta jatkaa Kosken TI ja muiden Auranmaan kuntien kanssa. Tonttimyyntiä vauhditetaan edelleen kampanjoinnilla ja tavoite on saada Marttilan väkiluku taas nousuun. Marttilanportin kehittäminen jatkaa ja vuoden 2024 aikana haetaan erilaisia yritysyritysyhteistyömahdollisuuksia myös kuntarajojen ulkopuolelta.

Martilassa järjestetään paljon tapahtumia ja niihin osallistuu runsaasti oman kunnan asukkaita ja yrityksiä, mutta niissä on paljon kävijöitä myös muualta. Tapahtumat antavat Marttilasta vireän ja mahdollisuuksia täynnä olevan kuvan, joka toivottavasti houkuttelee uusia asukkaita ja yrityksiä myös tulevina vuosina. Kunta on mukana tapahtumien järjestelyissä ja markkinoinnissa mahdollisuuksiensa mukaan.

Henkilöstöstrategia valmistui syksyllä 2023. Sen visiona on, että Marttilan kunta on arvostava, luotettava ja houkutteleva työnantaja. Erityisinä painopisteinä on osaava, motivoitunut ja uudistumiskykyinen henkilöstö, positiivinen työnantajaimago ja tavoitteellinen johtaminen sekä henkilöstön hyvinvointi keskiössä. Vuonna 2024 etsimme erilaisia tapoja tukea johtajia työssään ja edistää henkilöstön hyvinvointia. Tavoitteena on, että kuntalaisia palvelevat motivoituneet ja tyytyväiset työntekijät.

Yhteistyössä kohti vuotta 2024!
Anne Ahtiainen, kunnanjohtaja

RISKIENARVIOINTI JA -HALLINTA

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien määräysten mukaan kunnanvaltuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Valtuusto on hyväksynyt kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Kunnan hallintosäännössä on tarkemmin määrätty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja järjestämisestä kuntakonsernissa.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kunnan ja kuntakonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esihenkilöt pyrkivät varmistamaan, että

- kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että
- omaisuus ja resurssit turvataan.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin. Riittävän sisäisen valvonnan perusedellytyksenä on riskien tunnistaminen ja niiden huomioon ottaminen valvontaa suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat:

- strategiset
- taloudelliset
- toiminnalliset
- vahinkoriskit

Vuonna 2024 toteutetaan kaikkien toimialojen laajamittainen riskien kartoitus.

YLEISPERUSTELUT

YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE JA KEHITYSNÄKYMÄT

(VM Taloudellinen katsaus 9.10.2023)

Vuoden 2023 alkupuolella Suomen talouskasvu oli hyvä palveluiden kasvun ansiosta. Teollisuuden tilanne on selvästi heikempi ja rakentaminen on syvässä laskussa. Loppuvuonna korkojen ja hintojen nousun vaikutus talouteen on edelleen negatiivinen ja tuotanto vähenee. Vuonna 2023 BKT ei kasva.

Kysynnän odotetaan piristävän niin Suomessa kuin maailmantaloudessa vuonna 2024, kun korkojen nousu pysähtyy, hintojen nousu hidastuu alle palkankorotusten ja kotitalouksien ostovoima kääntyy kasvuun. Investointinäkymät ovat valoisat, vaikka asuntorakentaminen väheneekin rajusti. Energiasiirtymään liittyviä investointisuunnitelmia on ennätyskellisen paljon. Ennusteiden mukaan BKT kasvaa 1,2 % vuonna 2024 ja 1,8 % vuonna 2025. Kotitalouksien tulojen kasvua hillitsee vuosina 2024 ja 2025 sosiaalietuuksien leikkaukset. Ennusteeseen liittyy kuitenkin monia riskitekijöitä (hintojen ja korkojen nousun jatkuminen odotettua pidempään, maailmantalouden heikempi kehitys ja maailmanpoliittinen tilanne).

Työehtosopimusten korotukset ovat vuonna 2023 yleisimmin noin 4,5 % eli selvästi suurempia kuin edellisenä vuonna ja suurimmat 14 vuoteen. Lisäksi kunta- ja hyvinvointialalla palkankorotukset ylittävät tämän. Nimellisansiot nousisivat vuonna 2024 noin 3,5 %.

Hyvinvointialueet ovat toimintansa aluksi rahoitusasemaltaan alijäämäisiä. Niiden rahoitusasemaa heikentää kustannusten nopea kasvu ja erityisesti henkilöstökustannusten yleistä ansiotasoa nopeampi kasvu, mutta myös investoinnit ovat korkealla tasolla.

Vuoden 2023 alkupuolella inflaatiota ovat pitäneet yllä palvelut ja ruuan hinta sekä asuntoluottojen korot. Energian ja raaka-aineiden halpeneminen hidastaa inflaatiota selvästi ja palkat ja etuudet nousevat. Ennusteen mukaan vuonna 2024 inflaatio on 2,2 %.

Vuoden 2023 alkupuolella jatkunut työllisyyden kasvu on taittunut kesällä ja lievä lasku jatkuu loppuvuonna. Heikoin työllisyystilanne on rakentamisessa. Työllisyyden lasku jää kuitenkin lyhytaikaiseksi ja työllisyys kasvaa uudelleen jo vuonna 2024. Vuoteen 2025 mennessä työttömyysaste laskee 7 prosenttiin.

Julkisyhteisöjen alijäämä on 2,4 % suhteessa BKT:hen vuonna 2023 ja hallituksen päättämistä sopeutustoimista huolimatta kasvaa yli kolmen prosentin vuosina 2024 ja 2025. Julkisyhteisöjen alijäämä supistuu hieman ennustejakson loppua kohden, kun talouskasvu kiihtyy ja hallituksen toimet alkavat purra.

Kokonaistaloudellinen kehitys ja ennusteet	2022	2023	2024	2025	2026
BKT, määrän muutos, %	1,6	0,0	1,2	1,8	1,7
Kuluttajahinnat, muutos, %	7,1	6,2	2,2	1,7	2,0
Työttömyysaste, %	6,8	7,1	7,2	7,0	6,4
Ansiotasoindeksi, muutos, %	2,4	4,3	3,5	3,3	3,0

KUNTATALOUDEN KEHITYS (VM Kuntatalousohjelma syksy 2023, Kuntaliitto)

Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos säilyi vuonna 2022 vahvalla tasolla. Tulos pohjautui työllisyyden ja talouden hyvään kehitykseen ja siitä seuranneeseen verotulojen kasvuun. Kuntatalouden lukuja paransivat merkittävästi myös kertaluonteiset tekijät. Toimintamenot kasvoivat 4,4 %. Menoja kasvattivat mm. ikärakenteen muutoksesta johtuva palvelutarpeen kasvu, kuntien tehtävien laajennukset, energiakulujen kasvu, koronapandemian vaikutukset sekä kunta-alan sopimuskorotukset. Toimintatuotot laskivat -4,4 %. Verotulot kasvoivat 5,3 % ja valtionosuudet 6,6 %. Kuntien lainakanta pieneni 0,42 mrd. euroa (-2,3 %).

Vuoden 2023 alussa voimaan tullut sote-uudistus on vaikuttanut merkittäväällä tavalla kuntien talouteen ja toimintaan. Uudistukseen liittyen kuntien veroprosentteja leikattiin 12,64 prosenttiyksiköllä ja yhteisöverotuloja noin kolmasosalla.

Kuntasektorin rahoitusjäämä vuosina 2024–2027 on selvästi alijäämäinen. Lainakanta nousee noin viidellä mrd. eurolla. Kuntien velkaantuminen johtuu mittavista investoinneista, henkilöstömenojen kasvusta sekä heikentyneestä verorahoituksesta.

Väestöpohjan muutokset, kuntien kaventunut tehtäväkenttä ja sote-uudistuksen rahoituslain-säädäntö on jakanut kuntakentän uudelleen. Lukuisten sote-rahoituspäätösten yhteisvaikutus yksittäisen kunnan tulopohjaan on varsin satunnainen. Joillakin kunnilla valtionosuudet ovat miinuksella yhä vuonna 2027. Taloudellinen menestys riippuu nyt harvinaisen paljon vuosien 2022 ja 2023 taitekohtaan ajoittuvan sote-siirtolaskelman vaikutuksista kunnan menoihin ja tuloihin. Yksittäisen kunnan siirtyvien kustannusten ja tulojen välillä voi olla suuria eroja.

Kuntien toimintamenojen ennakoitaan kasvavan vuonna 2024 1,8 % ja toimintatuottojen 0,7 %. Verotulot pienenevät -5 % ja valtionosuudet -9 %. Kuntien verotuloja lisää hallituksen esittämä maapohjan kiinteistöveron alarajan korottaminen 1,30 prosenttiin nykyisestä 0,93 prosentista. Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2022-30.4.2025. Kolmen vuoden sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 %. Vuonna 2024 kustannukset nousevat keskimäärin 3,11 %. Työllisyysrahasto on esittänyt työttömyysvakuutusmaksujen alentamista 0,82 prosenttiin vuonna 2024.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuus laskee vuonna 2024 noin 290 milj. eurolla. Muutos johtuu pääosin vuonna 2023 sote-uudistuksen yhteydessä kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden kustannusten ja tulojen tarkentumisesta ja sen johdosta valtionosuuteen tehtävistä korjauksista. Tarkentumisesta johtuva valtionosuuden vähennys huomioidaan vuoden 2023 osalta takautuvasti vuosina 2024 ja 2025, jolloin peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan 112 milj. euron määräaikainen vähennys. Vähennyksen määrä tarkentuu marraskuussa 2023, kun sote-uudistukseen liittyvät rahoituslaskelmat päivitetään lopullisiksi vuoden 2022 verotuksen valmistuttua. Lisäksi kuntien valtionosuuksia leikataan yhdellä prosenttiyksiköllä vaalikauden ajan. Perusopetuksen vahvistamiseen ohjataan 200 milj. euroa lisärahoitusta.

Hallituskaudella kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan sote-uudistuksen voimaantulon ja TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta.

Kuntatalouden kehitys ja ennusteet, mrd. €	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Toimintamenot	-43,95	-19,16	-19,50	-20,85	-21,59	-22,26
Toimintatulot	10,28	5,92	5,96	6,02	6,18	6,26
Toimintakate	-33,67	-13,23	-13,53	-14,82	-15,41	-16,00
Verotulot	26,90	14,64	13,91	14,17	14,70	15,29
Valtionosuudet	10,77	3,72	3,39	4,34	4,53	4,62
Vuosikate	4,27	5,28	3,84	3,74	3,83	3,89
Poistot	-3,18	-2,95	-3,05	-3,15	-3,25	-3,35
Tilikauden tulos	1,27	2,44	0,90	0,70	0,70	0,65
Lainakanta	24,74	18,97	19,95	21,23	22,62	24,18

TE-palveluiden uudistus

Eduskunta hyväksyi TE-palvelujen siirtoa koskevat lait 1.3.2023. Julkiset työvoima- ja yritys-palvelut (TE-palvelut) siirretään kunnille 1.1.2025 alkaen. TE-palvelujen siirtoa on valmisteltu yhteistyössä ministeriöiden, TE-palvelujen, ELY-keskusten, KEHA-keskuksen, kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa. Kuntien on pitänyt sopia yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta sekä ilmoitettava siitä työ- ja elinkeinoministeriölle lokakuun 2023 loppuun mennessä.

TE-palvelut siirretään kunnille vuoden 2025 alussa. Siirron yhteydessä luodaan rahoitusmalli, joka kannustaa kuntia kehittämään toimintaansa työllisyyttä edistäväksi. Kunnan vastuuta työttömyysturvan perusosan kustannuksista laajennetaan.

Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Uudistuksessa huomioidaan palvelujen yhdenvertainen saatavuus.

Vuoden 2025 TE-uudistuksessa Marttila tulee kuulumaan Salon hallinnoimaan työllisyysalueeseen, johon kuuluvat Salon ja Marttilan lisäksi Somero ja Koski TI.

ALUEELLISET KEHITYSNÄKYMÄT (Varsinais-Suomen liitto, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen katsaus syksy 2023)

Varsinais-Suomen yritysten liikevaihdon kehitys oli kasvussa vuoden 2023 alussa. Nopeinta kasvuvauhti oli matkailussa ja ICT-alalla, jotka molemmat kasvoivat yli 20 % vuosivauhdilla. Myös useimmat muut seurannassa olevat alat kasvoivat keskimääräistä nopeammin ja esimerkiksi vuoden mittaan ongelmiin ajautunut rakennusala kasvoi alkuvuodesta vielä kolmanneksi nopeinta vauhtia. Varsinais-Suomessakin yritysten liikevaihto tulee kuitenkin laskemaan erityisesti rakennusosalalla.

Varsinais-Suomen asukasluku kasvoi 3 606 henkilöllä elokuussa 2023 edellisen vuoden elokuuhun verrattuna. Varsinais-Suomen väestönkasvu on kiihtynyt vuoden 2023 aikana huomattavasti, sillä viimeksi maakunnan väestö on kasvanut yhtä nopeasti 1970-luvun alkupuolella suuren maaltamuuton aikana. Nykyisellä kasvuvauhdilla Varsinais-Suomen asukasluku ylittääkin puolen miljoonan rajan vuoden 2026 loppupuolella.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli syyskuun lopussa Varsinais-Suomessa 8,6 % eli täsmälleen sama kuin vuotta aiemmin. Työttömien osuus työvoimasta oli selkeästi pienempi kuin koko maassa (9,4 %) keskimäärin. Työttömyysaste oli korkein Turun seudulla (9 %) ja Turussa (11,5 %). Kuntien väliset erot ovat suuret (vaihteluväli 3,8 % - 11,5 %).

MARTTILAN KUNNAN KEHITYSNÄKYMÄT

Talous

Marttilan kunnan tilinpäätös 2022 oli ylijäämäinen 131 584 €. Taseen kertynyt ylijäämä oli 3,8 milj. €. Toimintatuotot kasvoivat edellisvuodesta 231 000 € (+10,3 %) ja toimintakulut 999 000 € (+7,3 %). Toimintakate heikkeni -6,3 %. Verotulot kasvoivat edellisvuodesta 107 000 € ja valtionosuudet 426 000 €.

Vuosi	Vuosikate	% poistoista	Tilikauden tulos
Tilinpäätös 2022	617 091	121,4	108 584
Talousarvio 2023	546 860	105,9	30 410
Talousarvio 2024	386 920	70,8	-159 550

Tilikauden 2022 nettoinvestoinnit olivat 439 000 €. Vuoden 2022 lopussa kunnalla oli lainaa 1,7 milj. € (878 €/asukas). Maan keskiarvoon verrattuna lainamäärä on alhainen. Lainaa on viimeksi nostettu vuonna 2019 yhteensä 900 000 €.

Kunnan talous on ollut vuonna 2023 tasapainossa. Tuloksen ennustetaan olevan ylijäämäinen noin 100 000 €. Suurin epävarmuus liittyy verotulojen kehittymiseen loppuvuonna. Kuntaliiton ennusteen mukaan verotulot ovat alittumassa 158 000 eurolla. Kunnan lainakanta on vuoden 2023 lopussa 1,4 milj. € (702 €/asukas).

Vuoden 2024 talousarvio on alijäämäinen -136 550 €. Vuodesta 2023 toimintatuotot kasvavat 17 000 € (+1,3 %) ja toimintakulut 153 000 € (+2,4 %). Päivähoitomaksut pienenevät 38 000 eurolla lakimuutoksen vuoksi. Asuntojen vuokratuotot pienenevät 11 000 eurolla johtuen Riiheläntien toisen rivitalon myynnistä. Menojen kasvu on suurinta palveluiden ostoissa, +8,3 %. Suurin selittävä tekijä on kotikuntakorvausmenojen kasvu noin 150 000 eurolla johtuen yläkouluikäisten oppilaiden määrän kasvusta. Henkilöstökulut kasvavat 1,5 % johtuen pääasiassa työehtosopimusten mukaisista palkkaratkaisuista. Materiaalien ostot pienenevät 121 000 eurolla (-13,4 %). Suurimmat vähennykset on elintarvikekustannuksissa sekä lämmityksessä ja vedessä. Vesi- ja viemärimaksuihin ei esitetä muutoksia vuodelle 2024.

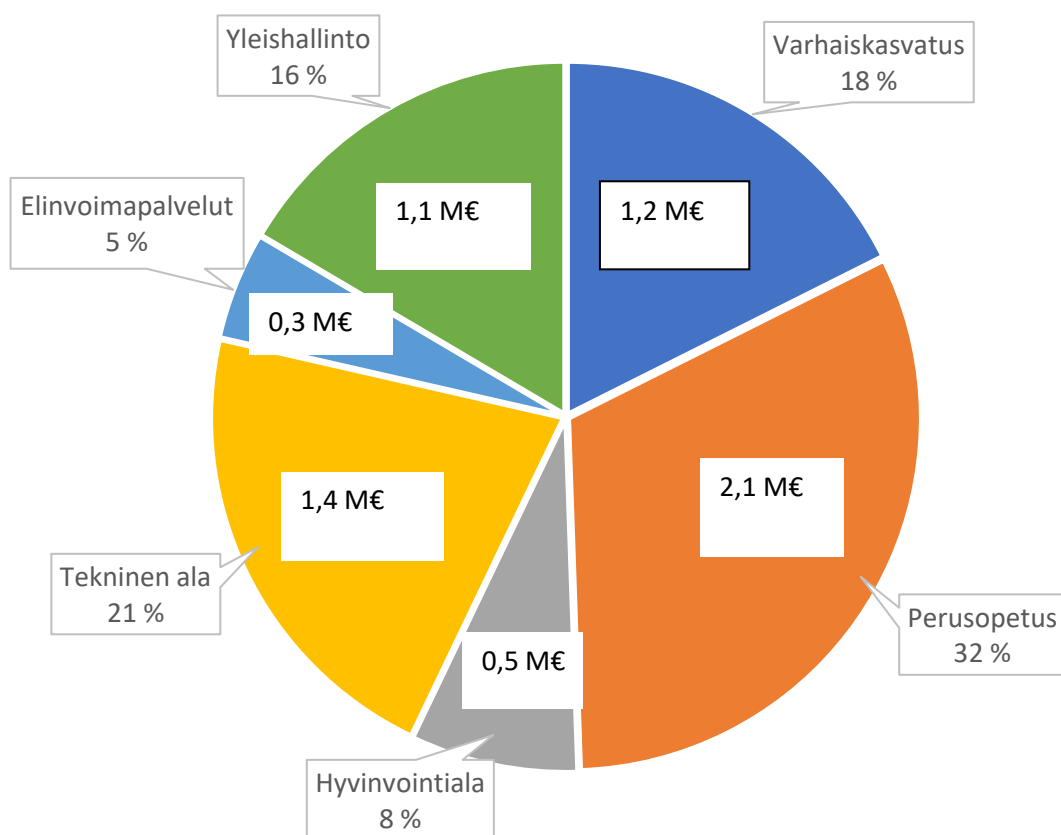
Valtionosuudet laskevat 29 000 € (-1,7 %). Valtionosuuksien lopullinen määrä selviää vasta loppuvuonna 2023, kun lopulliset sote-siirtolaskelmat valmistuvat. Verotuloennusteen mukaan verotulot kasvavat vuodelle 2024 vain vajaa 10 000 € (0,23 %). Talousarvio on laadittu tuloveroprosentilla 8,50 (nyt 8,11 %). Kuntien tuloveroprosentit vahvistetaan jatkossa 0,10 prosenttiyksikön tarkkuudella. Marttilan kunnassa tuloveroprosenttia on viimeksi korotettu vuodelle 2018 20,25 prosentista 20,75 prosenttiin. Suomen hallitus on esittämässä kiinteistöverotukseen maapohjaveron alarajan nostamista 1,30 prosenttiin (nyt 0,93 %). Muutoin kunnan kiinteistöveroprosentit pidetään nykytasolla eli yleinen kiinteistöveroprosentti 0,95, vakituisen asunnon ja muiden asuinrakennusten kiinteistövero 0,45 sekä voimalaitosvero 3,10 %. Vuoden 2024 talousarvioon sisältyy 900 000 € varaus pitkäaikaisen lainan ottamiseen.

Epävarmuutta tulevien vuosien talouteen tuo mm. valtionosuuksien taso jatkossa, sote-kiinteistöjen tulevaisuus vuoden 2025 jälkeen sekä työllisyysuudistuksen vaikutukset kunnan talouteen. Kunnan elinvoimaisuuden sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen korostuvat entisestään tulevina vuosina. Tavoitteena on saada veropohjaa paremmaksi. Vihreän siirtymän energiahankkeet luovat mahdollisuuksia elinvoiman lisäämiseen ja tulopohjan kasvatamiseen.

Verotulot (Kuntaliiton ennuste 4.10.2023 muutettuna 8,50 % kunnallisveroprosentilla)

TILIVUOSI	2021	2022	2023**	2024**	2025**	2026**
Verolaji						
Kunnallisvero	6 458	6 512	2 794	3 098	3 207	3 287
<i>Muutos %</i>	6,0	0,8	-57,1	10,9	3,5	2,5
Yhteisövero	477	482	299	264	283	289
<i>Muutos %</i>	50,8	1,2	-37,9	-11,7	7,1	2,1
Kiinteistövero	511	559	568	585	586	586
<i>Muutos %</i>	47,2	9,4	1,5	3,1	0,1	0,0
VEROTULO KIRJATTAVA	7 446	7 554	3 661	3 947	4 076	4 162
<i>Muutos %</i>	10,2	1,4	-51,5	7,8	3,3	2,1

Ennen sote-uudistusta kunnan toimintamenoista suurin osa (55 %) kohdistui sosiaali- ja terveydenhuollon menoihin. Sote-uudistuksen jälkeen kunnan suurin toimiala on sivistystoimi (opetus ja varhaiskasvatus), jonka osuus kunnan toimintamenoista on 50 %. Kunnan henkilöstöstä 65 % työskentelee varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.

Väestö

Kunnan väkiluku on vaihdellut 2000 asukkaan tuntumassa. Syyskuun 2023 lopussa Marttilan kunnan väkiluku oli 1939, muutos vuoden alusta -1,7 %. Ennusteen mukaan väkiluku laskee lähivuosina. Kuntastrategiassa tavoitteena on väkiluvun maltillinen kasvu. Vuoden 2022 lopussa kunnan väestöstä 20 % oli 0-18-vuotiaita ja 29 % yli 65-vuotiaita. Taloudellinen huoltosuhte on 143,3 (ei-työssäkäyvien määrä sataa työssäkäyvää kohti).

VÄESTÖ ikäryhmittäin, 31.12.	2021	2022	2023	2024	2025	2026
0 - 18 vuotiaat	385	395	391	393	391	387
<i>Muutos %</i>	-2,8	2,6	-1,0	0,5	-0,5	-1,0
19 - 64 vuotiaat	1 039	1 014	1 022	1 014	1 002	996
<i>Muutos %</i>	-0,9	-2,4	0,8	-0,8	-1,2	-0,6
+ 65 vuotiaat	566	569	562	565	575	582
<i>Muutos %</i>	2,0	0,5	-1,2	0,5	1,8	1,2
Asukasluku vuoden lopussa	1 990	1 978	1 975	1 972	1 968	1 965
<i>Muutos %</i>	-0,5	-0,6	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2

Lähde: Kuntaliitto **) Ennuste

Kunnan työttömyysaste on laskenut vuoden aikana. Syyskuun lopussa työttömyysaste oli 5,9 % (7,6 % 1/2023). Kunta on mukana työllisyyden kuntakoelussa yhdessä Salon kaupungin ja Kosken TI kanssa.

Kunnan talouden tasapainoperiaate

Kuntalaki velvoittaa kuntaa huolehtimaan tulorahoituksen riittävydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä. Suunnitellun toiminnan ja hankkeiden on oltava realistisia suhteessa käytettäviin varoihin.

Kuntalain säännösten mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Kunta voi joutua arviointimenettelyyn, jos se ei ole kattanut alijäämää säädetyssä määräajassa.

Talouden tasapainoperiaate sisältää myös sen, etteivät kunnan sitoumukset ja niihin liittyvät riskit saa ylittää sen voimavaroja. Tämä edellyttää kuntakonsernin riskienhallinnan toimivuutta.

TALOUSARVION RAKENNE JA SITOVUUS

Käyttötalousosa

Kunnanvaltuusto hyväksyy talousarviossa toimielimille sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä. Määrärahan sitovuustaso on toimintakate (nettobudjetti). Vesihuoltolain mukaan vesihuoltolaitoksen kirjanpito tulee eriyttää kunnan kirjanpidossa. Vesihuoltolaitoksesta on perustettu kirjanpidollinen taseyksikkö ja sille on laadittu talousarviossa kunnallisen liiketoiminnan tulos- ja taselaskelma. Kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion sitovana tulosaluetasolla kolme (3) ja toimielin tulosaluetasolla neljä (4).

Valtuustoon nähden sitovat tasot (tulosalue 3):

Keskusvaalilautakunta

- Valtiolliset vaalit
- Kunnalliset vaalit

Tarkastuslautakunta

- Tarkastustoimi

Kunnanhallitus

- Yleishallinto
- Hallinto- ja talouspalvelut
- Henkilöstöpalvelut
- Muut tehtävät
- Elinvoimapaalvelut
- Kaavoitus ja maaomaisuuden hallinta

Sivistyslautakunta

- Hallinto
- Perusopetus Marttilan koulu
- Perusopetus ostopalvelut
- Muut opetuspalvelut
- Varhaiskasvatus

Hyvinvointilautakunta

- Hallinto
- Kirjastopalvelut
- Kulttuuripalvelut
- Liikuntapalvelut
- Nuorisopalvelut
- Kiinteistöt
- Hyvinvoinnin edistäminen

Tekninen lautakunta

- Hallinto
- Kunnossapitopalvelut
- Kiinteistöjen huolto
- Rakennukset ja huoneistot
- Liikenneväylät ja muut yleiset alueet
- Muut palvelut
- Vesihuoltolaitos
- Rakennusvalvonta

Investointiosa

Investointiosassa sitovana tavoitteena on nettomääräraha koko kunnan tasolla (investointimenot vähennettynä investointituloilla). Alle 10 000 euroa maksavat koneet, kalusto, muut tavarat ja aineettomat hyödykkeet kirjataan käyttötalousiin.

Kunnanhallitus

- Aineettomat hyödykkeet
- Maa- ja vesialueet
- Koneet ja kalusto
- Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Sivistyslautakunta

- Aineettomat hyödykkeet
- Koneet ja kalusto

Hyvinvointilautakunta

- Aineettomat hyödykkeet
- Kiinteät rakenteet ja laitteet
- Koneet ja kalusto

Tekninen lautakunta

- Aineettomat hyödykkeet
- Talonrakennus
- Kiinteät rakenteet ja laitteet
- Liiketoiminta
- Koneet ja kalusto

Yhteishankkeet

- Aineettomat hyödykkeet
- Aineelliset hyödykkeet

Tuloslaskelmaosa

- Verotulot
- Valtionosuudet
- Korkotulot
- Muut rahoitustulot
- Korkomenot
- Muut rahoitusmenot
- Satunnaiset erät

Rahoitusosa

Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovat erät ovat pitkäaikaisten lainojen ja antolainasaamisten lisäys.

Tilivelvolliset

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Valtuutetut eivät ole tilivelvollisia. Vahvistaessaan talousarvion kunnanvaltuusto hyväksyy tilivelvolliset. Marttilan kunnassa vuonna 2023 tilivelvollisia ovat kunnanhallituksen ja lautakuntien jäsenet sekä viranhaltijoista kunnanjohtaja, hallintojohtaja, tekninen johtaja, kirjastonhoitaja, vapaa-aikapäällikkö ja rehtori-sivistysjohtaja.

TALOUSARVION HYVÄKSYMINEN JA NOUDATTAMINEN

Kun kunnanvaltuusto on hyväksynyt talousarvion, kunnanhallitus antaa talousarvion täytäntöönpano-ohjeet lautakunnille. Kunnanhallitus antaa talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden yhteydessä sekä tarvittaessa myös muutoin toimialoille talouden seurantaan liittyviä tarkempia ja yksityiskohtaisempia menettelytapaohjeita.

Kunnanhallitus ja lautakunnat vahvistavat käyttösuunnitelman, jossa toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset, tarkennetut tavoitteet sekä jakavat määrärahat ja tuloarviot vastuualuetason yksiköille (käyttötalousosa) ja hankkeille (investointiosa). Kunnanhallituksen ja lautakunnan määräämä, sen alainen viranhaltija päättää seuraavan tason käyttösuunnitelmista sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja osamäärärahojen käytöstä.

Määrärahojen käyttöä, henkilöstön palkkaamista ym. koskevia rajoituksia tai määräyksiä annetaan kunnanhallituksen erikseen antamissa talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa. Kunnanhallitus vahvistaa vuosittain viranhaltijoiden ja teknisenlautakunnan hankintavaltuusrajat.

Talousarvion muutokset

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Talousarvion muutosten esittämisvelvollisuus koskee sekä määrärahoja että tavoitteita. Talousarviomuutokset on pyrittävä tekemään talousarviovuoden aikana välittömästi, kun muutostarve on tiedossa. Jos sitovan määrärahan ylityksellä tai sitovan tuloarvion alituksella on oleellista vaikutusta tilikauden tulokseen, ne on vietävä muutoksina valtuustoon hyväksyttäväksi myös tilikauden jälkeen ennen kuin tilinpäätös annetaan tilintarkastajille tarkastettavaksi. Jos vaikutus ei ole oleellinen, voidaan poikkeamat esittää vasta tilinpäätöksessä.

Talousarvion toteutumisen seuranta ja raportointi

Talousarvion toteutumista seurataan kuukausittain johtoryhmässä ja kunnanhallituksessa sekä lautakunnissa kokousaikataulun mukaan. Lautakunnille, kunnanhallitukselle ja valtuustolle annetaan tiedoksi osavuosisraportoinnit 30.4. ja 31.8. tilanteesta. Raportoinneissa esitellään yleinen katsaus kunnan talouden tilanteesta, käsitellään merkittävimmät poikkeamat talousarvioon ja arvioidaan loppuvuoden ennustetta. Lisäksi arvioidaan toiminnallisten tavoitteiden toteutumista.

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
M A R T T I L A N K U N T A				
TUOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MYYNITUITUOTOT	637 113	464 100	485 930	4.70
MAKSUTUITUOTOT	615 642	102 172	54 650	-46.51
TUET JA AVUSTUKSET	379 355	70 050	68 250	-2.57
MUUT TOIMINTATUOTOT	854 583	702 210	746 630	6.33
TOIMINTATUOTOT yht.	2 486 693	1 338 532	1 355 460	1.26
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-5 152 430	-3 035 772	-3 082 750	1.55
PALVELUJEN OSTOT	-7 625 301	-1 919 930	-2 079 490	8.31
AINEET, TARVIKKEET JA TAV	-1 019 497	-902 410	-781 310	-13.42
AVUSTUKSET	-553 655	-314 000	-324 400	3.31
MUUT TOIMINTAKULUT	-331 927	-291 060	-348 510	19.74
TOIMINTAKULUT yht.	-14 682 811	-6 463 172	-6 616 460	2.37
TOIMINTAKATE	-12 196 118	-5 124 640	-5 261 000	2.66
VEROTULOT	7 553 757	3 947 000	3 956 000	0.23
VALTIONOSUUDET				
KUNNAN PERUSPALVELUJEN VA	4 345 774	1 788 000	1 735 000	-2.96
MUUT VALTIONOSUUDET	888 979	-61 000	-37 000	-39.34
VALTIONOSUUDET yht.	5 234 753	1 727 000	1 698 000	-1.68
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
KORKOTUOTOT	3 540	3 200	3 200	0.00
MUUT RAHOITUSTUOTOT	41 153	3 300	18 080	447.88
KORKOKULUT	-19 583	-9 000	-27 360	204.00
MUUT RAHOITUSKULUT	-412	0	0	0.00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT yh	24 699	-2 500	-6 080	143.20
VUOSIKATE	617 091	546 860	386 920	-29.25
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POI	-508 507	-516 450	-546 470	5.81
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-508 507	-516 450	-546 470	5.81
TILIKAUDEN TULOS	108 584	30 410	-159 550	-624.66
POISTOERON LISÄYS (+) TAI V	23 000	23 040	23 000	-0.17
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄ)	131 584	53 450	-136 550	-355.47
yht.	131 584	53 450	-136 550	-355.47
TUOSLASKELMA yht.	131 584	53 450	-136 550	-355.47

Talousarvio ja suunnitelma

KVIRA
Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

EUR

	Tilinp. 2022	Ed.Bud. 2023	Budj. 2024
00000001 M A R T T I L A N K U N T A			
TULOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	66 670	71 530	30 630
MAKSUTUOTOT	767 171	506 370	547 240
MUUT TOIMINTATUOTOT			
VUOKRATUOTOT	49 740	25 540	26 820
MUUT TOIMINTATUOTOT	49 740	25 540	26 820
TOIMINTATUOTOT	883 581	603 440	604 690
TOIMINTAKULUT			
PALVELUJEN OSTOT			
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-788 951	-524 800	-566 570
PALVELUJEN OSTOT	-788 951	-524 800	-566 570
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT			
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-44 889	-53 100	-11 300
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-44 889	-53 100	-11 300
MUUT TOIMINTAKULUT			
VUOKRAKULUT	-49 740	-25 540	-26 820
MUUT TOIMINTAKULUT	-49 740	-25 540	-26 820
TOIMINTAKULUT	-883 581	-603 440	-604 690
TOIMINTAKATE	0	0	0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT			
MUUT RAHOITUSTUOTOT		8 520	8 520
KORKOKULUT		-8 520	-8 520
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT			
VUOSIKATE	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0	0	0

RAHOITUSLASKELMA	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
TULORAHOITUS			
Vuosikate	617 091	546 860	386 920
Satunnaiset erät	0		0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-252 432	0,00	0,00
INVESTOINNIT			
Käyttötalousinvestoinnit -	-744 019	-1 321 000	-1 172 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin -	297 193	0	310 000
Käyttöomaisuuden myyntitulot -	260 000	316 000	0
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	177 834	-458 140	-475 080
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET			
Antolainasaamisten lisäykset -	0	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset +	0	0,00	0,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys +	1 008 333	800 000	900 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys -	-1 370 241	-333 991	-333 991
Lyhytaikaisten lainojen muutos +/-			
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET +/-			
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-184 075	7 869	90 929

TALOUSSUUNNITELMA 2024-2026	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
Toimintatuotot	2 486 693	1 338 532	1 355 460	1 373 000	1 390 000
Toimintakulut	14 682 811	6 463 172	6 616 460	6 933 000	7 071 000
Toimintakate	-12 196 118	-5 124 640	-5 261 000	-5 560 000	-5 681 000
Kunnallisvero	6 512 304	3 100 000	3 107 000	3 197 000	3 275 000
Yhteisövero	482 211	310 000	263 000	283 000	289 000
Kiinteistövero	559 242	537 000	586 000	586 000	586 000
Valtionosuudet	5 234 753	1 727 000	1 698 000	1 879 000	1 879 000
Käyttökate	592 392	549 360	393 000	385 000	348 000
Rahoitustuotot ja -kulut	24 699	-2 500	-6 080	-6 000	-6 000
Vuosikate	617 091	546 860	386 920	379 000	342 000
Suunnitelmapoistot	508 507	516 450	546 470	540 000	540 000
Poistoeron vähennys	23 000	23 040	23 000	23 000	23 000
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Rahastojen lisäys					
Varausten lisäys					
Tilikauden tulos	131 585	53 450	-136 550	-138 000	-175 000

MARTTILAN KUNNAN HENKILÖSTÖ (VAKANSSIT)				
Vakanssinimike			Muutokset	
	31.12.2022	2023	2024	2025
Kunnanjohtaja	1	1		
Hallintojohtaja	1	1		
Aluearkkitehti	0,6	0,6		
Elinkeinoasiantuntija	0	1		
Kirjanpitäjä	1	1		
Palkkasihteeri	1	1		
Toimistosihteeri	2	2		
Ruokapalvelupäällikkö	1	1		
Kokki	5	2		
YLEINEN JA TALOUSHALLINTO	12,6	10,6		
Rehtori-sivistysjohtaja	1	1		
Luokanopettaja	7	8		-1
Erityislukonopettaja	1	1		
Erityisopettaja (laaja-alainen)	1	1		
Tuntiopettaja	2	1		
Koulunkäynninohjaaja/iltapäivätoim.ohj.	3	3		
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1		
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	0,4	0,7		
Varhaiskasvatuksen opettaja/esiopetus	2	1		
Varhaiskasvatuksen opettaja	4	4		
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	10	10		
Ryhmäavustaja	1	0		
Päiväkotiapulainen	1	1		
Kirjastonhoitaja	1	1		
Kirjastovirkailija	0,5	0,5		
Vapaa-aikapäällikkö	1	1		
Hyvinvointikoordinaattori		1		
SIVISTYSTOIMI	36,9	36,2		
Tekninen johtaja	1	1		
Rakennus- ja kiinteistöpäällikkö	1	1		
Toimistosihteeri	1	1		
Siivooja	2,6	2,6		
Kiinteistönhoitaja	3	3		
TEKNINEN TOIMI	8,6	8,6		
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	58,1	55,4		

Vuoden 2022 luvuista on poistettu sosiaalitoimen henkilöstö.

KUNTAKONSERNI

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta. Konserniohje koskee Marttilan kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Kunnan osakkuusyhteisöissä on sovittava menettelytavoista, joilla varmistetaan mm. raportointi omistajakunnille.

Marttilan kunnan kuntakonsernin rakenne		
Emo yhteisö	Marttilan kunta	Omistusosuus, %
Tytäryhteisöt	As. Oy Riihelänhovi	100
	As. Oy Riihelän Ranta	100
	As. Oy Taalarinrivi	100
Kuntayhtymät	Varsinais-Suomen liitto ry	0,4022
	Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	0,7519
Osakkuusyhteisöt	Parravahan Vesi Oy	31,0

Tytäryhteisöjen tavoitteet on esitetty asianosaisten lautakuntien tavoitteissa.

Kunnan konserniohje on ollut voimassa 1.1.2016 alkaen. Ohjetta tulee noudattaa konserniin kuuluvissa yhtiöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä muuta johdu. Yhteisöjen uudet hankkeet tai toiminnan merkittävät muutokset tuodaan kunnanhallituksen tai ao. lautakunnan käsittelyyn. Kunta antaa lausunnon kuntayhtymien talousarvioista ja -suunnitelmista.

INVESTOINTISUUNNITELMA 2024 - 2026								
Hankkeen nimi	Kok. kust.	Av./tulot/	Kulut 2024	Tuotot 2024	Kulut 2025	Tuotot 2025	Kulut 2026	Tuotot 2026
Tietokoneohjelmistot								
Lisenssit	50	0	30	0	10	0	10	0
Yhteensä	50	0	30	0	10	0	10	0
Maa- ja vesialueiden hankinta								
Maa-alueiden osto ja myynti	150	60	30	20	60	20	60	20
Yhteensä	150	60	30	20	60	20	60	20
Asuinrakennusten uushankinta								
Osakehuoneistojen ostaminen	220	220	220	220	0	0	0	0
Yhteensä	220	220	220	220	0	0	0	0
Asuinrakennusten korjausinvestoinnit								
Lämmitysjärjestelmien kehittäminen	60	0	30	0	30	0	0	0
Vanhustentalot	30	0	0	0	0	0	30	0
Tuulentien rivitalot	30	0	0	0	30	0	0	0
Yhteensä	120	0	30	0	60	0	30	0
Muiden rakennusten uushankinta								
	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0
Muiden rakennusten korjausinvestointi								
Lämmitysjärjestelmien kehittäminen	80	0	40	0	40	0	0	0
Kiinteistöjen vesikattovarusteet	30	0	0	0	30	0	0	0
Suvirannan palvelukeskus	80	0	20	0	30	0	30	0
Kunnantalo	140	0	0	0	80	0	60	0
Virastotalo	310	0	260	0	50	0	0	0
Marttilan ala-aste	250	0	0	0	100	0	150	0
Martintalo	120	0	0	0	120	0	0	0
Palaisten sauna	310	85	260	70	50	15	0	0
Urheilukeskuksen varaston laajentaminen	50	0	50	0	0	0	0	0
Paloasema	20	0	20	0	0	0	0	0
Yhteensä	1390	85	650	70	500	15	240	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet								
Katujen asfaltointi	55	0	10	0	35	0	10	0
Katuväliteiden rakentaminen	30	0	10	0	20	0	0	0
Nahkurintien saneeraus	180	0	0	0	30	0	150	0
Kevyen liikenteen väylien kehittäminen	40	0	0	0	40	0	0	0
Vesihuoltolaitoksen saneeraus	120	0	40	0	40	0	40	0
Prunkilan siirtoviemäri	30	0	10	0	10	0	10	0
Koulukeskuksen liikennejärj. kehitys	150	0	100	0	50	0	0	0
Kirjaston alueen kehittäminen, Sandrantie	200	0	0	0	50	0	150	0
Pururadan kehittäminen	45	0	10	0	25	0	10	0
Sähköautojen latausratkaisut	30	0	0	0	30	0	0	0
Leikkiväliteiden uusiminen	30	0	0	0	0	0	30	0
Muistomerkkien kunnostaminen	10	0	10	0	0	0	0	0
Yhteensä	920	0	190	0	330	0	400	0
Kuljetusvälineet								
	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0
Tietokonelaitteet								
	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0
Viestintälaitteet								
	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut koneet ja kalusto								
Keskuskeittiön koneet	30	0	10	0	10	0	10	0
Alueiden kunnossapidon koneet	15	0	0	0	15	0	0	0
Yhteensä	30	0	10	0	10	0	10	0
Osakkeet ja osuudet								
Parravahan Veden investointiosuus	12	0	12	0	0	0	0	0
Yhteensä	12	0	12	0	0	0	0	0
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	2892	365	1172	310	970	35	750	20
	Kok. kust.	Av./tulot/	Kulut 2024	Tuotot 2024	Kulut 2025	Tuotot 2025	Kulut 2026	Tuotot 2026

Investointien erittely 2024–2026

Tietokoneohjelmistot

Lisenssit

- Varaus 30 000 € vuodelle 2024
- Asianhallintaohjelmalienssi ja varaus muihin liensseihin
- Varaus 10 000 € vuodelle 2025 ja 2026
- Varaus liensseihin

Maa- ja vesialueiden hankinta

Maa-alueiden osto ja myynti

- Varaus 30 000 € vuodelle 2024 ja 60 000 € vuosille 2025 ja 2026
- Varaus maa-alueiden mahdolliseen ostoon
- Tulovaraus 20 000 € vuodelle 2024, 2025 ja 2026
- Tuloa merkitty vuosittain rakennuspaikkojen myynnistä

Asuinrakennusten uushankinta

Osakehuoneistojen ostaminen

- Varaus 220 000 € vuodelle 2024
- Mäkelän Rakennus Oy:n rivitalohanke, yhden huoneiston ostaminen osittain perintövaroilla

Asuinrakennusten korjausinvestoinnit

Lämmitysjärjestelmien kehittäminen

- Varaus 30 000 € vuodelle 2024 ja 2025
- Uusiutuvaa energiaa hyödyntäviin lämmitysjärjestelmiin siirtyminen asuinrivitaloissa

Vanhustentalot

- Varaus 30 000 € vuodelle 2026
- Vanhustentaloille esteetön asunto (perintövara)

Tuulentien rivitalot

- Varaus 30 000 € vuodelle 2025
- Tuulentien rivitaloilla sisätilojen remontointia

Muiden rakennusten korjausinvestointi

Lämmitysjärjestelmien kehittäminen

- Varaus 40 000 € vuodelle 2024 ja 2025
- Uusiutuvaa energiaa hyödyntäviin lämmitysjärjestelmiin siirtyminen toimintakiinteistöissä, ensimmäisenä koulukeskuksenjärjestelmä sekä kunnantalon ja virastotalon yhteinen järjestelmä

Kiinteistöjen vesikattovarusteet

- Varaus 30 000 € vuodelle 2025
- Vesikattovarusteiden asennus eri kiinteistöillä

Suvirannan palvelukeskus

- Varaus 20 000 € vuodelle 2024, 30 000 € vuodelle 2025 ja 2026
- Suvirannan ja Suvisiiven pesutilojen remontointi (2024)
- Suvirannan palvelukeskuksen sisätilojen korjauksiin varautuminen

Kunnantalo

- Varaus 80 000 € vuodelle 2025 ja 60 000 € vuodelle 2026
- Vesi- ja viemärlaitteiston saneeraus, mm. pohjaviemärin sukitus
- Pesutilojen ja asuntojen remontointi

Virastotalo

- Varaus 260 000 € vuodelle 2024 ja 50 000 € vuodelle 2025
- Entisten terveysaseman tilojen muutossuunnittelu asunnoiksi ja remontointi asunnoiksi sis. kellarikerroksen tilat

Marttilan ala-aste

- Varaus 100 000 € vuodelle 2025 ja 150 000 € vuodelle 2026
- Marttilan ala-asteen sisätilojen remontointi vaihe 3. ja 4.

Martintalo

- Varaus 120 000 € vuodelle 2025
- kuntosalin laajennus, pesutilojen remontointi ja mahdollinen salin pinnoitus

Palaisten sauna

- Varaus 260 000 € vuodelle 2024 ja 50 000 € vuodelle 2025
- Laajennuksen rakentaminen
- Parkkialueen ja laitureiden parantaminen
- Tulovaraus 70 000 € vuodelle 2024 ja 15 000 € vuodelle 2025
- Liikuntapaikka-avustuksen haku

Urheilukeskuksen varaston laajentaminen

- Varaus 50 000 € vuodelle 2024
- varaston laajentaminen, urheilukentän varusteiden säilytys yhdessä paikassa

Paloasema

- Varaus 20 000 € vuodelle 2024
- Paloaseman salaoja- ja hulevesijärjestelmän korjaus

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Katujen asfaltointi

- Varaus 10 000 € vuodelle 2024 ja 2026
- Asfaltoinnin paikkaukset
- Varaus 35 000 € vuodelle 2025
- Tervaskannonmäen vaiheen 1. ja 2. päällystys

Katuvalaistuksen rakentaminen

- Varaus 10 000 € vuodelle 2024
- Kumpulan alueen katuvalaistuksen uusiminen
- Varaus 20 000 € vuodelle 2025
- Tervaskannonmäen vaiheen 2. katuvalaistuksen rakentaminen

Nahkurintien saneerauksen suunnittelu

- Varaus 30 000 € vuodelle 2025, 150 000 € vuodelle 2026 (ja 100 000 € vuodelle 2027)
- Nahkurintien saneerauksen suunnittelu; tien uudelleen rakennus, vesihuolto ja turvallinen kevyen liikenteen kulku
- Nahkurintien saneerauksen toteutus (2026–2027)

Kevyen liikenteen väylien kehittäminen

- Varaus 40 000 € vuodelle 2025
- kevyen liikenteen väylien ja niiden liikenneturvallisuuden kehittäminen

Vesihuoltolaitoksen saneeraus

- Varaus 40 000 € vuodelle 2024, 2025 ja 2026
- Puhdasvesiventtiilien ja ilmanpoistokaivojen uusiminen, virtausmittareiden asennus, viemärien vuotovesikorjaukset, vesi- ja viemärirunkolinjojen rakennus asemakaava-alueella sekä vesihuolto- ja jätevesihuollon kehittämissuunnitelman (aiempi vuodelta 2008) päivitys ja verkostojen saneeraus-suunnitelmat

Prunkilan siirtoviemäri

- Varaus 10 000 € vuodelle 2024, 2025 ja 2026
- Prunkilan siirtoviemäriin liittymien lisääminen

Koulukeskuksen liikennejär. kehitys

- Varaus 100 000 € vuodelle 2024, 50 000 € vuodelle 2025
- Kevyen liikenteen väylä jatkaminen koululta päiväkodille sis. korotettu suoja tie Metsäniityntielle ja pyöräpysäköinti (2024)
- Koulun ja esikoulun saattoliikenteen, parkkialueiden ja Martintalon edustan turvallisuuden kehittäminen (2025)

Kirjaston alueen kehittäminen

- Varaus 50 000 € vuodelle 2025, 150 000 € vuodelle 2025
- Alueen suunnittelu; yhdistyminen kirjaston alueeseen ja turvallinen kevyen liikenteen kulku (2025)
- Kirjaston alueen kehittäminen (2025)

Pururadan kehittäminen

- Varaus 10 000 € vuodelle 2024 ja 2026 sekä 25 000 € vuodelle 2025
- Pururadan kehittäminen
- Pururadan valaistuksen kehittäminen (2025, mahdollisuus liikuntapaikka-avustukseen)

Sähköautojen latausratkaisut

- Varaus 30 000 € vuodelle 2025
- Sähköautojen latausratkaisut kunnan toimintakiinteistöissä

Leikkivälineiden uusiminen

- Varaus 30 000 € vuodelle 2026
- Leikkivälineiden uusiminen kunnan leikkipuistoissa

Muistomerkkien kunnostaminen

- Varaus 10 000 € vuodelle 2024
- Marttilan alueella olevien muistomerkkien kunnostukset

Muut koneet ja kalusto

Keskuskeittiön koneet

- Varaus 10 000 € vuodelle 2024, 2025 ja 2026
- Varautuminen keskuskeittiön koneiden uusimiseen

Alueiden kunnossapidon koneet

- Varaus 15 000 € vuodelle 2025
- traktorin peräkärri

Osakkeet ja osuudet

Parravahan Veden investointiosuus

- Varaus 12 000 € vuodelle 2024
- Investointiosuus Parravahan Veden sähkö saneerauksesta

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Vastuhenkilöt:

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja Heikki Kerko
Keskusvaalilautakunnan sihteeri

Tulosalue: Valtiolliset vaalit

Kustannuspaikat: Eduskuntavaalit, Presidentinvaalit, Europarlamenttivaalit

Tulosalue: Kunnalliset vaalit

Kustannuspaikat: Kuntavaalit, Aluevaalit

Toiminta-ajatus:

Keskusvaalilautakunta vastaa valtiollisten ja kunnallisten vaalien sekä europarlamenttivaalien valmistelusta ja täytäntöön panemisesta annettujen ohjeiden mukaan.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö:

Vaalilain 13 §:n mukaan valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä (kuitenkin vähintään viisi).

Kuntavaaleissa keskusvaalilautakunnan tehtäviin kuuluvat valmistelevat tehtävät, ehdokashakemusten vastaanottaminen ja tarkastaminen, ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen, ennakoään-ten laskeminen ja kaikkien äänien tarkastuslaskenta sekä vaalien tuloksen vahvistaminen ja julkistaminen. Aluevaaleissa aluevaalilautakunta vastaa ehdokashakemusten käsittelystä, ehdokaslistojen yhdistelmän laatimisesta sekä vaalien tuloksen vahvistamisesta. Kaikki muut aluevaaleihin liittyvät tehtävät hoitaa kunnan keskusvaalilautakunta. Valtiollisissa vaaleissa keskusvaalilautakunnan tehtäviin kuuluvat vaalien valmistelutoimet ja ennakoäänestysasiakirjojen tarkastaminen.

Keskusvaalilautakunnan sihteerinä on toiminut hallintojohtaja, vaalitoimitsijoina kunnanviraston henkilöstöä ja kirjastovirkailija. Tarvittaessa on myös palkattu ulkopuolisia henkilöitä vaalitoimitsijoiksi. Ennakoäänestyspaikkana on ollut kirjasto ja vaalipäivän äänestyspaikkana Marttilan koulu. Jatkossa mahdollisesti myös vaalipäivän äänestyspaikkana toimii kirjasto.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Vuonna 2024 toimitetaan presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit. Vaalipäivän äänestyspaikan muuttaminen	Vaalit suoritetaan virheettömästi ja sujuvasti. Kirjasto myös vaalipäivän äänestyspaikkana	

Tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024
vaalien lukumäärä	1	1	2
äänestysalueet	1	1	1
äänioikeutetut	1619	1620	1620
Äänestäneet yhteensä /äänestys % - aluevaalit 2022	866 / 53,5 %		

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Valtiolliset vaalit				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	0	2 300	7 800	239.13
TOIMINTATUOTOT yht.	0	2 300	7 800	239.13
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	0	-5 970	-11 550	93.47
PALVELUJEN OSTOT	0	-890	-2 310	159.55
AINEET, TARVIKKEET JA	0	-300	-320	6.67
TOIMINTAKULUT yht.	0	-7 160	-14 180	98.04
TOIMINTAKATE	0	-4 860	-6 380	31.28
VUOSIKATE	0	-4 860	-6 380	31.28
TILIKAUDEN TULOS	0	-4 860	-6 380	31.28
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	0	-4 860	-6 380	31.28
yht.	0	-4 860	-6 380	31.28
TULOSLASKELMA yht.	0	-4 860	-6 380	31.28

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Vastuuhenkilöt:

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Mikko Tegel
Tilintarkastaja: BDO Audiator Oy,
tilintarkastajana HT, JHT Kirsi Ehrlund
Tarkastuslautakunnan sihteeri Marjaana Torkkeli

Tulosalue: Tarkastustoimi

Kustannuspaikat: 2111 Tilintarkastus

Toiminta-ajatus

Kunnan omaehtoisesta ulkoisesta valvonnasta vastaavat valtuuston valitsemat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Tarkastuslautakunta vastaa hallinnon ja talouden tarkastamisen järjestämisestä sekä arvioinnista, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet

Valtuuston valitsema tilintarkastaja tarkastaa vastaavasti kunnan kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Tarkastuslautakunnan kokoontumiset neljä kertaa vuodessa. Tilintarkastuspalvelut hankitaan edelleen BDO Oy:ltä. Kunnan vastuullinen tilintarkastaja on vaihtunut syksyllä 2023. Tilintarkastuspäivät lisääntyvät kymmeneen päivään vuodessa.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Toimiva yhteistyö uuden tilintarkastajan kanssa	Sujuvat yhteistyökäytännöt ja mahdolliset muutostarpeet	
Kunnan taloussuunnitelman seuranta	Seurataan lautakuntien työskentelyä ja osavuosisiraportteja	
Arviointikertomuksen laatiminen	Tarkastuslautakunnan laatima arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöskokouksessa.	
Sidonnaisuusilmoitusten käsittely kuntalain mukaisesti	Sidonnaisuusilmoitukset käsitellään tarkastuslautakunnassa. Ne annetaan tiedoksi valtuustolle ja julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Sidonnaisuusrekisterin ylläpito	

Tunnusluvut	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024
Tarkastuslautakunnan kokoontumiset	3	3	4
Käsiteltyjä asioita (pykälät)	20	20	20
Tilintarkastajan tarkastukset	52 h	6 pv	10 pv

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Tarkastustoimi				
TUOSLASKELMA				
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-1 995	-1 750	-2 300	31.43
PALVELUJEN OSTOT	-5 544	-6 600	-9 650	46.21
AINEET, TARVIKKEET JA	-71	-100	-100	0.00
TOIMINTAKULUT yht.	-7 610	-8 450	-12 050	42.60
TOIMINTAKATE	-7 610	-8 450	-12 050	42.60
VUOSIKATE	-7 610	-8 450	-12 050	42.60
TILIKAUDEN TULOS	-7 610	-8 450	-12 050	42.60
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-7 610	-8 450	-12 050	42.60
yht.	-7 610	-8 450	-12 050	42.60
TUOSLASKELMA yht.	-7 610	-8 450	-12 050	42.60

KUNNANVALTUUSTO JA KUNNANHALLITUS

Tulosalue: Yleishallinto

Tilivelvolliset ja esihenkilöt:
kunnanjohtaja Anne Ahtiainen
hallintojohtaja Heini Luoma

Kustannuspaikat: 3111 Kunnanvaltuusto, 3112 Kunnanhallitus, 3113 Tiedotustoiminta, 3114 Varsinais-Suomen liitto, 3115 VSS-toiminta

Toiminta-ajatus:

Kuntalain mukaan kunnassa on valtuuston lisäksi kunnanhallitus ja tarkastuslautakunta. Kunnanvaltuusto käyttää kunnassa ylintä päätösvaltaa ja vastaa kunnan strategisesta suunnittelusta, kehittämisestä ja maankäytöstä. Valtuusto määrittelee kunnan keskeiset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet. Tavoitteiden toteuttamiseksi valtuusto jakaa taloudelliset resurssit tulosalueille hyväksymällä vuosittain talousarvion.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, talouden hoitoa ja muuta toimintaa. Konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin omistajaohjauksesta ja konsernivalvonnasta. Yleishallinnossa hoidetaan kunnanhallituksen ja valtuuston valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät.

Kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian pohjalta. Kuntastrategiassa määritellään kunnan pitkän aikavälin tavoitteet ja toimenpiteet. Marttilan kuntastrategia hyväksyttiin 15.12.2022. Kunnan toimintaa ohjaavat arvot ovat avoimuus, rohkeus, positiivisuus ja yhteisöllisyys.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset:

Vuoden 2023 alussa toteutunut sote-uudistus on vaikuttanut merkittäväällä tavalla kunnan organisaatioon ja talouteen. Muutoksen jälkeen kunnan ja hyvinvointialueen välillä tarvitaan toimivia yhteistyökäytäntöjä, mikä edellyttää myös kunnalta resurssointia. Tiettyjä epävarmuustekijöitä liittyy mm. sote-kiinteistöjen tulevaisuuteen. Vuoden 2025 lopussa päättyvät hyvinvointialueen ja kuntien väliset sote-kiinteistöjen vuokrasopimukset. Jatkokäyttö edellyttää kiinteistöjen yhtiöittämistä.

Kunnan taloudellinen tilanne on edelleen hyvä; velkamäärä on selkeästi alle maan keskiarvon ja taseessa on ylijäämää noin 3,8 milj. €. Investointeja joudutaan tulevana vuosina priorisoimaan entistä tarkemmin.

Seuraava merkittävä muutos toiminnassa on TE-palveluiden siirtyminen kunnille vuoden 2025 alussa. Marttilan kunta tulee kuulumaan Salon työllisyysalueeseen yhdessä Salon, Someron ja Kosken TI kanssa Salon toimiessa vastuukuntana. Muutos tulee vaatimaan lisäresurssia myös kunnilta. Maahanmuuttajien kotouttaminen on myös jatkossa enemmän kuntien vastuulla.

Sote-uudistuksen jälkeen sivistystoimi on kunnan toimialoista suurin. Toimialan osuus kunnan toimintakuluista on noin 50 % ja henkilöstöstä noin 57 %. Tulevana vuosina kunnan toiminnassa korostuvat kunnan elinvoimaisuuden sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Yhteisöllisen toimintakulttuurin edistäminen kunnassa	Asukkaiden ja yhdistysten osallistaminen kunnan toiminnan suunnitteluun. Osallistavan budjetoinnin jatkaminen. Kunnan tilat ovat joustavasti yhdistysten ja kuntalaisten käytössä <u>Mittarit:</u> Kuntalaiskyselyt, asiakasraadit ja muut osallistamistavat	
Myönteinen kuntakuva	Kunnassa on avoin keskustelu- ja päätöksentekokulttuuri. Kunta on luotettava yhteistyökumppani. Kunta tiedottaa asioista aktiivisesti ja oikea-aikaisesti.	
Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Ajanmukaiset puitteet ja monipuoliset harrastusmahdollisuudet Tiivis yhteistyö hyvinvointialueen kanssa ja selkeä vastuunjako Kuntalaiskyselyn ja hyvinvointikertomuksen tulosten hyödyntäminen	
Ympäristötietoisuuden ja ekologisuuden vahvistaminen kunnan toiminnassa	Tiedottamista ja tilaisuuksia sekä hankkeisiin osallistumista Kunnan energiaratkaisut Ympäristönäkökulman huomiointi kunnan toiminnassa Tiivis yhteistyö Paimionjokiyhdistyksen ja Valonian kanssa saaristomeren tilan parantamiseksi. Vihreän siirtymän energiahankkeiden edistäminen kunnan alueella	
Toimiva yhteistyö hyvinvointialueen kanssa ja kunnan edunvalvonta muuttuneessa tilanteessa.	Luodaan toimivat yhteistyökäytännöt. Aktiivinen vuoropuhelu hyvinvointialueen kanssa tulevien vuosien suunnittelussa. Sote-kiinteistöjen mahdollinen yhtiöittäminen	

Tunnusluvut	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024
kunnan asukasluku	1979	2010	2000
suunnittelu- ja arviointiseminaarit kuntalaistilaisuuksia	2 strategia- ja suunnitteluseminaaria	2-3	2-3
valtuuston ja kunnanhallituksen kokoukset / käsitellyt asiat	valtuusto 6/74 hallitus 16/237		

Arvio olennaisista riskitekijöistä:

Talouden tasapaino on suunnitelmakaudella haasteellista. Valtionosuudet ovat jatkuvasti pienentyneet eikä verotuloissa ole odotettavissa tulevina vuosina suurta kasvua. Sote-uudistuksen myötä kuntien kunnallisveroprosenttia leikattiin vuodesta 2023 alkaen -12,64 %-yksikköä. Lisäksi kuntien osuus yhteisöverosta putosi noin kolmanneksen verran. Kunnan lainakanta on alhainen. Suurin uhkakuva on palvelutason heikentyminen, mikäli taloutta ei saada pidettyä tasapainossa.

Monet ulkoapäin tulevat toimintaympäristön muutokset aiheuttavat jatkuvaa sopeutumista. Erityisesti sote -uudistus on vaikuttanut merkittäväällä tavalla palvelutuotantoon. Työllisyyspalveluiden siirtäminen kunnille vuoden 2025 alussa aiheuttaa niin toiminnallisia kuin taloudellisiakin riskejä.

Henkilöstön osalta suurimpana haasteena on organisaation pienentyminen ja haavoittuvuus sekä osaavien ja työhönsä sitoutuvien työntekijöiden onnistunut rekrytointi. Varsinkin avaintehtävissä olevien työntekijöiden vaihtuminen on tärkeää saada hoidettua hallitusti. Suunnitelmakaudella eläköityy useampi henkilö yleishallinnossa.

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
VALTUUSTO/KUNNANHALLITUS				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	110 606	64 800	74 900	15.59
TUET JA AVUSTUKSET	83 050	49 900	45 800	-8.22
MUUT TOIMINTATUOTOT	16 727	19 700	26 850	36.29
TOIMINTATUOTOT yht.	210 382	134 400	147 550	9.78
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-777 143	-685 220	-708 080	3.34
PALVELUJEN OSTOT	-490 201	-475 470	-434 960	-8.52
AINEET, TARVIKKEET JA T	-223 615	-217 190	-110 300	-49.21
AVUSTUKSET	-10 819	-101 000	-111 400	10.30
MUUT TOIMINTAKULUT	-23 569	-21 180	-22 170	4.67
TOIMINTAKULUT yht.	-1 525 346	-1 500 060	-1 386 910	-7.54
TOIMINTAKATE	-1 314 964	-1 365 660	-1 239 360	-9.25
VEROTULOT	7 553 757	3 947 000	3 956 000	0.23
VALTIONOSUUDET				
KUNNAN PERUSPALVELUJEN	4 345 774	1 788 000	1 735 000	-2.96
MUUT VALTIONOSUUDET	888 979	-61 000	-37 000	-39.34
VALTIONOSUUDET yht.	5 234 753	1 727 000	1 698 000	-1.68
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
KORKOTUOTOT	3 540	3 200	3 200	0.00
MUUT RAHOITUSTUOTOT	15 310	3 300	18 080	447.88
KORKOKULUT	-19 583	-9 000	-27 360	204.00
MUUT RAHOITUSKULUT	-276	0	0	0.00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-1 008	-2 500	-6 080	143.20
VUOSIKATE	11 472 538	4 305 840	4 408 560	2.39
POISTOT JA ARVONALENTUMIS				
SUUNNITELMAN MUKAISET P	-45 325	-44 250	-47 520	7.39
POISTOT JA ARVONALENTUMIS	-45 325	-44 250	-47 520	7.39
TILIKAUDEN TULOS	11 427 213	4 261 590	4 361 040	2.33
POISTOERON LISÄYS (+) TAI	23 000	23 040	23 000	-0.17
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJ	11 450 213	4 284 630	4 384 040	2.32
yht.	11 450 213	4 284 630	4 384 040	2.32
TULOSLASKELMA yht.	11 450 213	4 284 630	4 384 040	2.32

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Yleishallinto				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	0	1 000	1 600	60.00
TUET JA AVUSTUKSET	60	0	7 800	0.00
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	10 000	0.00
TOIMINTATUOTOT yht.	60	1 000	19 400	1840.00
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-124 858	-135 580	-139 530	2.91
PALVELUJEN OSTOT	-42 673	-49 490	-46 240	-6.57
AINEET, TARVIKKEET JA AVUSTUKSET	-30 456	-19 650	-20 700	5.34
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 815	-3 700	-4 200	13.51
TOIMINTAKULUT yht.	-202 802	-208 420	-210 670	1.08
TOIMINTAKATE	-202 742	-207 420	-191 270	-7.79
VUOSIKATE	-202 742	-207 420	-191 270	-7.79
POISTOT JA ARVONALENTUM SUUNNITELMAN MUKAISET	-1 154	-1 150	-1 150	0.00
POISTOT JA ARVONALENTUM	-1 154	-1 150	-1 150	0.00
TILIKAUDEN TULOS	-203 896	-208 570	-192 420	-7.74
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-203 896	-208 570	-192 420	-7.74
yht.	-203 896	-208 570	-192 420	-7.74
TULOSLASKELMA yht.	-203 896	-208 570	-192 420	-7.74

Tulosalue: Hallinto- ja talouspalvelut

Tulosalueen esihenkilö:
hallintojohtaja Heini Luoma

Kustannuspaikat: 3211, Hallintotehtävät, 3212 Toimistopalvelut, 3213 Keskusarkisto, 3214 Vakuutukset ja maksusuudet, 3215 ICT-palvelut, 3216 Taloushallinto, 3217 Reskontrat, 3218 Rahoituspalvelut, 3219 Verotus, 3220 Valtionosuudet

Toiminta-ajatus:

Tulosalueella hoidetaan taloushallinnon tehtävät, kunnan maksuliikenne, yleishallinnon toimistopalvelut, kunnan keskusarkisto ja ICT-palvelut sekä kunnan vuokra-asuntojen ja liikehuoneistojen vuokraustoiminta. Kunnan vakuutukset sekä kaikkia toimialoja koskevat yhteishankinnat valmistellaan hallintopalveluissa yhteistyössä toimialojen kanssa.

Talouspalveluissa tuotetaan päätöksenteon tueksi tietoa kunnan toimialoille ja eri viranomaisille, kustannuslaskentaa sekä ohjeita ja opastusta toimialoille taloushallinnon asiantuntemusta edellyttävissä asioissa.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Henkilöstöltä vaaditaan entistä laaja-alaisempaa osaamista ja muutoksiin sopeutumista. Muutosten onnistunut toteutuminen edellyttää henkilöstön riittävää kouluttamista, työtehtävien priorisointia ja prosessien sujuvoittamista. Suunnitelmakaudella yleishallinnossa eläköityy useampi henkilö. Muutokseen tulee varautua hyvissä ajoin toimintojen jatkuvuuden turvaamiseksi.

Tavoite	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Talouden tasapaino	Tilikauden tulos on positiivinen. Talouden seuranta ja tarvittavat sopeutustoimet	
Kunnassa on riittävästi tarjolla erikokoisia ja kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja.	Terveysaseman tilojen muuttaminen vuokra-asunnoiksi ja niiden käyttöön ottaminen. Kunta on mukana jouduttamassa ulkopuolisen rakennuttajan asuinrakennushankkeita.	
Kunnan liikehuoneistojen ja asuntojen hyvä käyttöaste	Vuokra-asuntojen ja liikehuoneistojen käyttöaste %	

Tunnusluvut	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024
talouden mittarit			
- vuosikate % poistoista	121,4 %	41,9 %	70,8 %
- lainamäärä, € ja €/asukas	1,7 M€, 878 €/as.	1,7 milj. €, 850 €/as.	2,3 milj. €/1188 €/as.
- taseen ylijäämä €	3,8 M€		
- nettoinvestoinnit €	0,4 M€	0,5 M€	0,86 M€
osavuosisiraportit	2	2-4	2-4
kunnan vuokra-asuntojen käyttöaste vuoden aikana keskimäärin kunnan vuokra-asuntojen määrä 31.12.	93,4 % 81	väh. 90 %	väh. 90 %

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Hallinto- ja talouspalvelut				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	331	600	600	0.00
TUET JA AVUSTUKSET	50	0	0	0.00
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	300	300	0.00
TOIMINTATUOTOT yht.	381	900	900	0.00
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-203 906	-196 460	-217 830	10.88
PALVELUJEN OSTOT	-136 308	-131 500	-125 850	-4.30
AINEET, TARVIKKEET JA	-13 454	-11 040	-10 600	-3.99
MUUT TOIMINTAKULUT	-7 484	-8 630	-7 920	-8.23
TOIMINTAKULUT yht.	-361 152	-347 630	-362 200	4.19
TOIMINTAKATE	-360 771	-346 730	-361 300	4.20
VEROTULOT	7 553 757	3 947 000	3 956 000	0.23
VALTIONOSUUDET				
KUNNAN PERUSPALVELUJE	4 345 774	1 788 000	1 735 000	-2.96
MUUT VALTIONOSUUDET	888 979	-61 000	-37 000	-39.34
VALTIONOSUUDET yht.	5 234 753	1 727 000	1 698 000	-1.68
RAHOITUSTUOTOT JA -KULU				
KORKOTUOTOT	3 540	3 200	3 200	0.00
MUUT RAHOITUSTUOTOT	15 073	3 300	18 080	447.88
KORKOKULUT	-19 583	-9 000	-27 360	204.00
MUUT RAHOITUSKULUT	-276	0	0	0.00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULU	-1 245	-2 500	-6 080	143.20
VUOSIKATE	12 426 495	5 324 770	5 286 620	-0.72
POISTOT JA ARVONALENTUM				
SUUNNITELMAN MUKAISET	-17 852	-17 060	-19 330	13.31
POISTOT JA ARVONALENTUM	-17 852	-17 060	-19 330	13.31
TILIKAUDEN TULOS	12 408 644	5 307 710	5 267 290	-0.76
POISTOERON LISÄYS (+) T	23 000	23 040	23 000	-0.17
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL)	12 431 644	5 330 750	5 290 290	-0.76
yht.	12 431 644	5 330 750	5 290 290	-0.76
TULOSLASKELMA yht.	12 431 644	5 330 750	5 290 290	-0.76

Tulosalue: Henkilöstöpalvelut

Tulosalueen esihenkilö:
hallintojohtaja Heini Luoma

Kustannuspaikat: 3311 Palkkahallinto, 3312 Yhteistyötoimikunta, 3313 Työterveyshuolto, 3314 Muut henkilöstöpalvelut

Toiminta-ajatus:

Henkilöstöpalveluissa hoidetaan kunnan henkilöstöhallinnon tehtävät ja palkkalaskenta. Henkilöstöpalvelut vastaa palkkalaskennan lisäksi kunnan työterveyshuollosta, työhyvinvointipalveluista, yhteistyötoimikunnan toiminnasta sekä työ- ja virkaehtosopimusten täytäntöönpanotehtävistä. Henkilöstöpalveluissa valmistellaan ja ylläpidetään kunnan henkilöstöohjeet ja opastetaan toimialo- ja henkilöstöasioissa.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Henkilöstöhallinnossa tavoitteena on kunnan henkilöstön hyvän työkyvyn ja työtyytyväisyyden ylläpitäminen. Työterveyshuolto on tärkeä yhteistyökumppani. Vuoden 2022 työhyvinvointikyselyssä toivottiin enemmän palautteen antamista, tiedottamista ja esihenkilön tukea. Kyselyssä näkyi myös työn kuormittavuuden lisääntyminen. Työkuormitusta ovat lisänneet korona-ajan haasteet sekä viime vuosien talous- ja palkkalaskennan ohjelmisto- ja raportointiuudistukset. Vuonna 2022 sote-uudistuksen valmistelu lisäsi työtä erityisesti henkilöstöhallinnossa.

Tavoite	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Henkilöstön hyvän työkyvyn ja työhyvinvoinnin ylläpitäminen	<u>Toimenpiteet:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Aktiivinen yhteistyö työterveyshuollon kanssa ja varhainen tuki - Riittävät henkilöresurssit, toimivat ja turvalliset työtilat ja -välineet - Monipuoliset tyhy-palvelut - Vahvistetaan esihenkilöiden johtamisosaamista ja hyvinvointia <u>Mittarit:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Sairauspoissaolojen ja työtapaturmien määrä ja diagnoosijakauma - Työhyvinvointikyselyn tulokset verrattuna ed. kyselyn tuloksiin - Työterveyshuollon käytäntöjen arviointi - Työpaikkaselvityksissä ja riskien arvioinnissa ilmenneet kehittämistarpeet - Esihenkilöiden yhteistyöverkostot ja koulutus - Kehityskeskustelujen toteutuminen	
Tiedottamisen sujuvoittaminen	Sisäisen intran käyttöönotto Työyksiköiden sisäiset ja väliset tiedotuskäytännöt toimiviksi	

Tunnusluvut	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024
Sairauspoissaolot, kalenteripäivää/henkilö	10,49		
Työpaikkaselvitykset	3		
Työpaikkatarkastukset	1		

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Henkilöstöpalvelut				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
TUET JA AVUSTUKSET	29 121	28 000	12 000	-57.14
TOIMINTATUOTOT yht.	29 121	28 000	12 000	-57.14
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-54 495	-49 750	-49 700	-0.10
PALVELUJEN OSTOT	-103 988	-65 850	-55 000	-16.48
AINEET, TARVIKKEET JA	-806	-1 150	-1 350	17.39
MUUT TOIMINTAKULUT	-12 033	-7 300	-8 200	12.33
TOIMINTAKULUT yht.	-171 323	-124 050	-114 250	-7.90
TOIMINTAKATE	-142 202	-96 050	-102 250	6.45
VUOSIKATE	-142 202	-96 050	-102 250	6.45
POISTOT JA ARVONALENTUM SUUNNITELMAN MUKAISET	-12 861	-12 750	-12 970	1.73
POISTOT JA ARVONALENTUM	-12 861	-12 750	-12 970	1.73
TILIKAUDEN TULOS	-155 063	-108 800	-115 220	5.90
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-155 063	-108 800	-115 220	5.90
yht.	-155 063	-108 800	-115 220	5.90
TULOSLASKELMA yht.	-155 063	-108 800	-115 220	5.90

Tulosalue: Muut tehtävät

Tulosalueen esihenkilö:
hallintojohtaja Heini Luoma

Kustannuspaikat: 3411 Keskuskeittiö, 3412 Palveluauto, 3413 Ympäristöterveydenhuolto, 3414 Muut ostopalvelut, 3415 Maaseututoimen hallinto

Toiminta-ajatus:

Keskuskeittiö tuottaa ateriat kouluun ja varhaiskasvatukseen. Elintarvikehankinnoissa noudatetaan vastuullisuuden periaatteita. Tuotteiden puhtauteen ja turvalliseen alkuperään kiinnitetään erityistä huomiota. Elintarvikehankinnoissa huomioidaan Valtioneuvoston periaatepäätökset lähiruoan ja luomuruoan lisäämisestä julkisissa keittiöissä. Valtioneuvoston periaatepäätöksissä tavoitteena on, että julkisissa keittiöissä tarjotusta ruoasta 20 % on luomua, lähiruoan osuutta lisätään ja pyritään järjestelmällisesti vähentämään ruokahävikkiä sekä lisäämään energiatehokkuutta.

Kunnan metsien hoito toteutetaan yhteistyössä metsänhoitoyhdistyksen kanssa. Lounais-Suomen metsäkeskus on laatinut kunnan metsänhoitosuunnitelman, jonka kunnanhallitus on hyväksynyt. Kunnan metsien hoidossa huomioidaan ympäristö- ja ilmastoystävälliset tavoitteet.

Maaseututoimen palveluiden tavoitteena on turvata EU-lainsäädännön vaatimusten täyttyminen, huolehtia tulvavahinkojen ja riistavahinkojen arvioinnista, pitää eläinrekisteriasiat ajan tasalla sekä tehdä hukkakaurakatselmuksia. Maaseutupalvelut on nimetty paikalliseksi maaseutuelinkeinoviranomaiseksi, joka hoitaa valtion kunnalle määräämät maaseutuhallinnon tehtävät. Liedon maaseutupalvelut käsittää seuraavat kunnat: Aura, Koski TI, Lieto, Marttila, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Raisio, Rusko ja Turku.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Vuoden 2023 alussa sote-uudistuksen myötä kunnan keskuskeittiön tiloista osa vuokrattiin Kaarealle, joka tuottaa hyvinvointialueen ateriapalvelut. Puolet keskuskeittiön työntekijöistä siirtyi Kaarean palvelukseen ja puolet jäi kunnan palvelukseen. Kunnassa on tehty kunnan keskuskeittiön tilojen tulevaisuutta koskeva valtuustoaloite.

Maaseutuelinkeinoviranomaistehtävät ja ympäristöterveydenhuolto ostetaan Liedon kunnan hallinnoimilta yhteistoiminta-alueilta. Kunnan maa- ja metsätilat hoidetaan yhteistyössä metsänhoitoyhdistyksen kanssa.

Tavoite	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Keskuskeittiö tarjoaa ravitsemis-suositusten mukaista maittavaa ja terveellistä ruokaa turvallisista ja mahdollisimman tuoreista elintarvikkeista	Seurataan asiakastytyvyyttä kyselyillä.	
Ruoan alkuperämaa kerrotaan asiakkaille. Luomuruoan tarjoaminen	Elintarvikkeiden kotimaisuusastetta seurataan vuosittain. Kotimaisuusaste on vähintään 90 %. Lisätään luomuruoan osuutta.	
Ruokahävikin pienentäminen Biojätekeräyksen toteuttaminen onnistuneesti	Ruokahävikin mittaaminen otannalla Keskuskeittiön biojätteestä kerätään 100 % biojätteen keräyksen toteutuessa alueella.	
Suunnitellaan kunnan metsien hoito luonnon monimuotoisuus ja luontoarvot huomioiden	Metsän hoidon ja hakkuiden toteuttamistapa	

Tunnusluvut	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024
Keittiön ateriasuoritteet vuoden aikana	125 044	115 000	57 000
Ateriasuoritteen hinta	4,01 €		
Elintarvikkeiden kotimaisuusaste	89,1 %	väh. 90 %	väh. 90 %
Tukea hakeneet maatilat	112	115	115

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Muut tehtävät				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	17 396	0	18 700	0.00
TUET JA AVUSTUKSET	163	0	0	0.00
MUUT TOIMINTATUOTOT	4 472	4 400	4 300	-2.27
TOIMINTATUOTOT yht.	22 031	4 400	23 000	422.73
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-279 522	-135 370	-132 790	-1.91
PALVELUJEN OSTOT	-88 464	-104 930	-109 260	4.13
AINEET, TARVIKKEET JA	-175 221	-180 300	-73 950	-58.99
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 221	-700	-650	-7.14
TOIMINTAKULUT yht.	-544 428	-421 300	-316 650	-24.84
TOIMINTAKATE	-522 397	-416 900	-293 650	-29.56
VUOSIKATE	-522 397	-416 900	-293 650	-29.56
POISTOT JA ARVONALENTUM				
SUUNNITELMAN MUKAISET	-10 441	-10 270	-11 050	7.59
POISTOT JA ARVONALENTUM	-10 441	-10 270	-11 050	7.59
TILIKAUDEN TULOS	-532 838	-427 170	-304 700	-28.67
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-532 838	-427 170	-304 700	-28.67
yht.	-532 838	-427 170	-304 700	-28.67
TULOSLASKELMA yht.	-532 838	-427 170	-304 700	-28.67

Tulosalue: Elinvoimapalvelut

Tulosalueen esihenkilö:
kunnanjohtaja Anne Ahtiainen

Kustannuspaikat: 3511 Yritys- ja elinkeinopalvelut, 3512 Varsinais-Suomen jokivarsikumppanit, 3513 Yhdistystoiminta, 3514 Joukkoliikenne, 3515 Muut elinvoimapalvelut, 3516 Työllistämispalvelut, 3517 Avustukset, 3518 Hankkeet ja markkinointi

Toiminta-ajatus:

Marttilassa toimiville yrityksille tarjotaan hyvät ja kattavat elinkeinopalvelut. Kunnan ja elinkeinöelämän yhteistyö on mutkatonta, sujuvaa ja arvostavaa.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kuntastrategiassa yhtenä painopistealueena on elinvoimaisuus. Elinvoimaisuutta vahvistamaan on luotu vuosille 2023-2027 elinvoimaohjelma. Kunta tarjoaa hyvät puitteet yritystoiminnalle ja on luotettava yhteistyökumppani. Kunnan vetovoimaisuutta vahvistetaan pitkäjänteisellä työllä. Työpaikkaomavaraisuutta vahvistetaan ja tuetaan yrityksiä työvoiman saatavuudessa.

Kunta tekee aktiivista yhteistyötä yritysten ja yrittäjäyhdistyksen kanssa. Kerran kuukaudessa järjestetään vapaamuotoinen kahvitilaisuus yrittäjille sekä muita tilaisuuksia. Elinkeinoyhteistyötä tehdään Kosken TI kunnan kanssa ja toimialaa kannustetaan yhteistyöhön koko Auranmaan alueella.

TE-palvelut siirretään kunnille 1.1.2025. Uudistus liittyy hallitusohjelman työllisyystavoitteeseen ja kuntien vastuun vahvistamiseen työllisyyspalveluissa. Palvelut siirretään kunnille tai useammasta kunnasta muodostuville yhteistoiminta-alueille, joiden työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä. Kuntien rahoitusvastuu laajenee koskemaan myös ansio- ja peruspäivärahaa. Marttilan kunta on mukana Salon työllisyysalueessa.

Kotoutumislain tavoitteena on vahvistaa maahanmuuttajien työllisyyttä, työllisyyttä tukevia valmiuksia, kielitaitoa ja osallisuutta yhteiskuntaan. Lain tavoitteena on myös edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken. Kotoutumislaki uudistetaan vastaamaan eduskunnan edellytyksiä. Näitä ovat mm. kotoutumisen nopeuttamista ja toimintojen tehostamista alkaen siitä, kun maahanmuuttaja saapuu Suomeen, kotoutumispalveluiden kokonaisvastuun siirtämistä kunnille, maahan muuttaneiden naisten työllisyyden edistämistä, kieliohjelmien laadun parantamista ja kielikoetta, yritysten tarpeiden huomioimista sekä kolmannen sektorin ja vapaan sivistystyön osuuden lisäämistä. TE24 -uudistuksella on vaikutuksia kotoutumisen edistämisen viranomaisvastuisiin.

Valtion maksama tuki joukkoliikenteeseen on viime vuosina pienentynyt ja kuntien rahoitusosuus kasvanut. Työ- ja asiointiliikennettä pyritään kehittämään yhteistyössä Varsinais-Suomen alueella.

Tavoite	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Joustavat, kattavat elinkeinopalvelut ja mutkaton yhteistyö yrittäjien kanssa. Tavoitteena on olla jatkossakin Suomen yritysmyönteisin kunta.	Huolehditaan toimivasta infrastruktuurista ja rakentamisen tuesta. Edullisia teollisuustontteja tarjolla Avoin ja luottamuksellinen vuorovaikutus yrittäjien kanssa <u>Mittarit:</u> Yrityskontaktien määrä, tonttivaroitus, yrittäjiltä saatava palaute	

Ihmisiä kiinnostavia tapahtumia järjestetään kunnan alueella vuoden mittaan	Kuntayhteisön vahvistaminen ja järjestettävien tapahtumien kävijämäärän kasvattaminen	
Työllisyys- ja elinkeinopalveluiden vakiinnuttaminen toimivaksi kokonaisuudeksi	Valmistellaan TE-uudistusta tiiviissä yhteistyössä Salon työllisyysalueen kuntien kanssa. Kunnan omat valmistelut mm. tilojen ja henkilöstön osalta.	
Kunnan vetovoiman lisääminen	Ollaan mukana messuilla ja muissa tapahtumissa. Markkinointi ja positiivinen uutisointi kunnasta	

Tunnusluvut	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024
paikkakunnalla toimivat yritykset (sisältää alkutuotannon)	257	205	300
Yrityspalveluiden henkilökohtaiset yrityskontaktit vuoden aikana	62	70	80
Päivittäiset linja-autovuorot Turkuun: Vakiovuorot Pikavuorot Päivittäiset linja-autovuorot Turusta: Vakiovuorot Pikavuorot	5 6 5 6	5 6 5 6	5 6 5 6
Päivittäiset linja-autovuorot Saloon Päivittäiset linja-autovuorot Salosta	1 2	2 2	2 2
Joukkoliikenteen tukeen käytetty kunnan rahoitus €/asukas	14,83 €	20,74 €	20,03 €
Työttömyysaste kunnassa 31.12.	7,4 %		

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Elinvoimapaalvelut				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	28 430	24 000	24 000	0.00
TUET JA AVUSTUKSET	25 746	21 900	26 000	18.72
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	15 000	0	-100.00
TOIMINTATUOTOT yht.	54 176	60 900	50 000	-17.90
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-74 078	-123 180	-123 830	0.53
PALVELUJEN OSTOT	-85 415	-110 650	-85 600	-22.64
AINEET, TARVIKKEET JA AVUSTUKSET	-3 553	-4 550	-3 250	-28.57
MUUT TOIMINTAKULUT	-8 819	-101 000	-111 400	10.30
TOIMINTAKULUT yht.	-172 236	-339 480	-325 180	-4.21
TOIMINTAKATE	-118 060	-278 580	-275 180	-1.22
VUOSIKATE	-118 060	-278 580	-275 180	-1.22
POISTOT JA ARVONALENTUM SUUNNITELMAN MUKAISET	-2 469	-2 470	-2 470	0.00
POISTOT JA ARVONALENTUM	-2 469	-2 470	-2 470	0.00
TILIKAUDEN TULOS	-120 529	-281 050	-277 650	-1.21
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-120 529	-281 050	-277 650	-1.21
yht.	-120 529	-281 050	-277 650	-1.21
TULOSLASKELMA yht.	-120 529	-281 050	-277 650	-1.21

Tulosalue: Kaavoitus ja maaomaisuuden hallinta

Tulosalueen esihenkilö:
kunnanjohtaja Anne Ahtiainen

Kustannuspaikat: 3611 Yleis- ja asemakaavoitus, 3612 Arkkitehtipalvelu, 3613 Kunnan maa- ja metsätilat

Toiminta-ajatus:

Kunnalle kuuluvat yleiskaavoitukseen ja asemakaavoitukseen liittyvät tehtävät sekä ne muut suunnittelutehtävät, jotka eivät kuulu muiden toimielinten tehtäväpiiriin. Kunnan elinvoimaisuutta vahvistetaan tarpeenmukaisella ja oikea-aikaisella kaavoituksella.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Marttilan kunnalla on voimassa oleva yhteistyösopimus aluearkkitehtitoiminnasta Kosken TI ja Oripään kuntien kanssa.

Marttilan kunnan keskustaajaman kaavoitustilanne on hyvä ja valmiiksi kaavoitettuna on melko runsaasti sekä liike- että asuintontteja. Kunnan pitkäjänteinen maanhankintapolitiikka on mahdollistanut yhtenäisen yhdyskuntarakenteen toteutumisen.

Tavoite	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Pohjakartan päivittäminen ajan tasalle	Pohjakartan päivistyön valmistuminen N2000 korkeusjärjestelmään.	
Vuonna 2023 vireille laitettujen kaavojen vahvistaminen pohjakartan päivityksen valmistuttua.	Kaavamuutosten hyväksyminen	
Kirjaston piha-alueen toiminnallisuuden monipuolistaminen erilaisissa tapahtumissa.	Kirjaston piha-alueen tarkempi suunnittelu ja mahdollisesti muutostöiden aloittaminen.	

Tunnusluvut	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024
vahvistetut kaavat/kaavamuutokset	0	0	3

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Kaavoitus ja maaomaisuuden				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	64 449	39 200	30 000	-23.47
TUET JA AVUSTUKSET	27 910	0	0	0.00
MUUT TOIMINTATUOTOT	12 255	0	12 250	0.00
TOIMINTATUOTOT yht.	104 614	39 200	42 250	7.78
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-40 284	-44 880	-44 400	-1.07
PALVELUJEN OSTOT	-33 353	-13 050	-13 010	-0.31
AINEET, TARVIKKEET JA	-124	-500	-450	-10.00
MUUT TOIMINTAKULUT	354	-750	-100	-86.67
TOIMINTAKULUT yht.	-73 406	-59 180	-57 960	-2.06
TOIMINTAKATE	31 207	-19 980	-15 710	-21.37
RAHOITUSTUOTOT JA -KULU				
MUUT RAHOITUSTUOTOT	236	0	0	0.00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULU	236	0	0	0.00
VUOSIKATE	31 444	-19 980	-15 710	-21.37
POISTOT JA ARVONALENTUM				
SUUNNITELMAN MUKAISET	-548	-550	-550	0.00
POISTOT JA ARVONALENTUM	-548	-550	-550	0.00
TILIKAUDEN TULOS	30 895	-20 530	-16 260	-20.80
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	30 895	-20 530	-16 260	-20.80
yht.	30 895	-20 530	-16 260	-20.80
TULOSLASKELMA yht.	30 895	-20 530	-16 260	-20.80

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Tulosalue: Hallinto

Tilivelvollinen viranhaltija sivistystoimessa:
Rehtori-sivistysjohtaja Satu Virtanen

Toiminta-ajatus

Sivistyslautakunnan tehtävänä on varmistaa koulutuksen perusturva ja taata Marttilan kunnan varhaiskasvatuksen asiakkaiden, perusopetuksen oppilaiden, toisen asteen opiskelijoiden ja muiden opetuspalvelujen käyttäjien yhdenvertaiset mahdollisuudet laadukkaaseen ja korkeatasoiseen päihähoitoon, oppimiseen ja opiskeluun.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Toimintaa jatketaan nykyisessä toimintaympäristössä.

Toiminnalliset tavoitteet ja mittarit

Marttilan varhaiskasvatuksessa ja Marttilan koulussa pyritään kasvattamaan onnellisia, tasapainoisia ja aktiivisia lapsia ja nuoria, joilla on hyvät arjen ja opiskelun taidot. Pyritään luomaan sujuva jatkumo varhaiskasvatuksesta alakouluun, alakoulusta yläkouluun ja edelleen toisen asteen opintoihin. Kosken TL ja Marttilan kuntien varhaiskasvatuksen ja koulutoimen tiivistä yhteistyötä jatketaan edelleen.

Opiskeluhoito on murrosvaiheessa opiskeluhoillon ammattihenkilöstön siirryttyä hyvinvointialueen palvelukseen. Opiskeluhoitolakiin on tullut lisäyksiä ja huoli lasten ja nuorten koulupoissaoloista on valtakunnallisestikin suuri. Pyritään takaamaan toimiva ja saumaton opiskeluhoito esi-koulusta toiselle asteelle saakka.

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
SIVISTYSLAUTAKUNTA				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MYyntituotot	30 777	66 000	80 230	21.56
MAKSUTUOTOT	72 294	87 722	42 200	-51.89
TUET JA AVUSTUKSET	70 412	17 400	2 800	-83.91
MUUT TOIMINTATUOTOT	19 001	15 860	16 880	6.43
TOIMINTATUOTOT yht.	192 484	186 982	142 110	-24.00
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-1 670 850	-1 797 752	-1 761 560	-2.01
PALVELUJEN OSTOT	-1 060 086	-1 032 880	-1 195 640	15.76
AINEET, TARVIKKEET JA T	-188 334	-179 420	-175 250	-2.32
AVUSTUKSET	-97 854	-96 000	-96 000	0.00
MUUT TOIMINTAKULUT	-38 537	-40 430	-48 640	20.31
TOIMINTAKULUT yht.	-3 055 661	-3 146 482	-3 277 090	4.15
TOIMINTAKATE	-2 863 178	-2 959 500	-3 134 980	5.93
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
MUUT RAHOITUSTUOTOT	650	0	0	0.00
MUUT RAHOITUSKULUT	-86	0	0	0.00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	564	0	0	0.00
VUOSIKATE	-2 862 613	-2 959 500	-3 134 980	5.93
POISTOT JA ARVONALENTUMIS				
SUUNNITELMAN MUKAISET P	-57 688	-57 460	-63 270	10.11
POISTOT JA ARVONALENTUMIS	-57 688	-57 460	-63 270	10.11
TILIKAUDEN TULOS	-2 920 302	-3 016 960	-3 198 250	6.01
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJ)	-2 920 302	-3 016 960	-3 198 250	6.01
yht.	-2 920 302	-3 016 960	-3 198 250	6.01
TULOSLASKELMA yht.	-2 920 302	-3 016 960	-3 198 250	6.01

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Hallinto				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-4 915	-4 520	-4 340	-3.98
PALVELUJEN OSTOT	-305	-150	-300	100.00
AINEET, TARVIKKEET JA	-11	-100	-100	0.00
MUUT TOIMINTAKULUT	-40	0	0	0.00
TOIMINTAKULUT yht.	-5 272	-4 770	-4 740	-0.63
TOIMINTAKATE	-5 272	-4 770	-4 740	-0.63
VUOSIKATE	-5 272	-4 770	-4 740	-0.63
TILIKAUDEN TULOS	-5 272	-4 770	-4 740	-0.63
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-5 272	-4 770	-4 740	-0.63
yht.	-5 272	-4 770	-4 740	-0.63
TULOSLASKELMA yht.	-5 272	-4 770	-4 740	-0.63

Tulosalue: Perusopetus, Marttilan koulu

Tulosalueen esihenkilö: rehtori Satu Virtanen

Toiminta-ajatus

Laadukkaan ja tuloksellisen perusopetuksen antaminen koko ikäluokalle 1–6 -luokilla, mahdollisuuksien mukaan integroiden erityisopetus omassa lähikoulussa.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Opetusta annetaan kahdeksassa yleisopetuksen ryhmässä. Keväällä 2024 suuria ikäluokkia 1. lk ja 5.lk (syksy 2024 toinen ja kuudes luokka) opetetaan kahdessa rinnakkaisluokassa. Lisäksi opetusta annetaan pienryhmässä 1-6E.

Marttilan koulussa työskentelee:

1 rehtori

8 luokanopettajaa

1 erityisopettaja

1 erityisluokanopettaja

4 koulunkäynnin ohjaajaa, joista 2 siirtyvät iltapäivällä iltapäivätoimintaan

Arvio riskitekijöistä

- 20-vuotias koulurakennus vaatii huolto- ja kunnostustoimenpiteitä. Metsäniityntien suuntainen käytävä ja sen luokat on remontoitu. Loput sisätilat pitäisi remontoida lähivuosina.
- Kaikki luokkatilat ovat käytössä.
- Koulukuljetukset ovat haaste. Kuljetuksessa on yli puolet oppilaista. Halikon liikenne hoitaa kuljetukset syksystä 2023 alkaen.

Toiminnalliset tavoitteet ja mittarit

Tavoitteet	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Kaikki koulun lapset ja aikuiset voivat hyvin.	Panostetaan oppilashuollon toiminnan jatkumiseen hyvinvointialueelle siirryttäessä. Panostetaan hyviin käytöstapoihin ja toisten huomioon ottamiseen sekä sääntöjen noudattamiseen. Korostetaan toisen ihmisen huomioimista ja toisen hyvää kohtelemista. Henkilökunnan työhyvinvointiin panostetaan koulutuksella sekä virkistystoiminnalla.	
Lukutaidon parantuminen ja lukuharrastuksen lisääminen	Panostetaan oppilaiden hyvään mekaaniseen lukutaitoon sekä luetun ymmärtämiseen. Luetaan paljon erilaista kirjallisuutta ja järjestetään teemaan liittyviä päiviä ja tapahtumia. Tehdään yhteistyötä kirjaston kanssa. Järjestetään kirjavinkkauksia.	

Tunnusluvut	Tp 2022	Ta 2023	Ts 2024	Ts 2025
Oppilasmäärä/lukuvuosi	146	155	136	120
Yleisopetuksen luokkatunnit	208	203	203	180
Erytisopetuksen luokkatunnit	48	50	50	48
Kuljetusoppilaita	80	75	65	60
Kuljetuskustannukset/oppilas	2362€	2400 €	2500 €	2500 €

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Perusopetus Marttilan koulu				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	29 809	66 000	79 230	20.05
TUET JA AVUSTUKSET	976	4 000	0	-100.00
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 640	0	0	0.00
TOIMINTATUOTOT yht.	34 425	70 000	79 230	13.19
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-743 732	-828 530	-857 400	3.48
PALVELUJEN OSTOT	-946 193	-929 400	-1 100 770	18.44
AINEET, TARVIKKEET JA	-95 315	-97 000	-90 500	-6.70
MUUT TOIMINTAKULUT	-7 767	-6 000	-6 500	8.33
TOIMINTAKULUT yht.	-1 793 006	-1 860 930	-2 055 170	10.44
TOIMINTAKATE	-1 758 581	-1 790 930	-1 975 940	10.33
VUOSIKATE	-1 758 581	-1 790 930	-1 975 940	10.33
POISTOT JA ARVONALENTUM				
SUUNNITELMAN MUKAISET	-26 099	-25 870	-31 680	22.46
POISTOT JA ARVONALENTUM	-26 099	-25 870	-31 680	22.46
TILIKAUDEN TULOS	-1 784 680	-1 816 800	-2 007 620	10.50
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-1 784 680	-1 816 800	-2 007 620	10.50
yht.	-1 784 680	-1 816 800	-2 007 620	10.50
TULOSLASKELMA yht.	-1 784 680	-1 816 800	-2 007 620	10.50

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Perusopetus ostopalvelut				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTAKULUT				
PALVELUJEN OSTOT	-10 930	-32 000	-20 000	-37.50
TOIMINTAKULUT yht.	-10 930	-32 000	-20 000	-37.50
TOIMINTAKATE	-10 930	-32 000	-20 000	-37.50
VUOSIKATE	-10 930	-32 000	-20 000	-37.50
TILIKAUDEN TULOS	-10 930	-32 000	-20 000	-37.50
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-10 930	-32 000	-20 000	-37.50
yht.	-10 930	-32 000	-20 000	-37.50
TULOSLASKELMA yht.	-10 930	-32 000	-20 000	-37.50

Tulosalue: Muut opetuspalvelut / Auranlaakson kansalaisopisto

Toiminta-ajatus

Sivistyslautakunnan tehtävänä on varmistaa koulutuksen perusturva ja taata Marttilan kunnan muiden opetuspalvelujen käyttäjien yhdenvertaiset mahdollisuudet laadukkaaseen ja korkeatasoiseen opiskeluun. Kansalaisopistolla on myös oma johtokunta, jossa on edustajat kaikista neljästä oppilaitoksen toimialueen kunnasta. Marttilasta johtokunnassa on kaksi edustajaa. Johtokunta mm. vastaa osaltaan kansalaisopiston talouden suunnittelusta, ohjaamisesta ja seuraamisesta sekä luo edellytyksiä vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen opetuksen toteuttamiselle Marttilassa, Pöytyällä, Aurassa, ja Oripäässä.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Kansalaisopisto tarjoaa opiston toimialueen asukkaille mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen, persoonallisuuden monipuoliseen kehittämiseen, elämänhallinnan parantamiseen sekä kansalaisvalmiuksien kartuttamiseen. Koulutus on pääasiassa yleissivistävää ja ei-tutkintotavoitteista. Opetuspalvelujen tarjoamisessa ja opetuksen toteutuksessa huomioidaan erilaiset käyttäjäryhmät. Opetusta järjestetään eri alueilla asuville valtaosaltaan lähipalveluna.

Toiminnalliset tavoitteet ja mittarit

Toiminnan tavoitteena on laadukkaan - ja väestön osaamistarpeita vastaavan - vapaan sivistystyön opetuksen tuottaminen.

Tärkeä kehittämisen kohde jatkossakin on oppimisympäristöjen modernisointi. Tähän tarkoitukseen osoitetusta Pöytyän kunnan investointimäärärahasta Auranlaakson kansalaisopistolle tehtiin syksyllä 2023 laite- ja välinehankintoja musiikin, tanssin ja keramiikan opetuksen osalle. Vuonna 2024 tätä nyt saatua välineistöä hyödynnetään opetuksessa entistäkin laajemmin ja monipuolisemmin.

Koronan aikana hyvin käyntiin saatua verkko-opetusta järjestetään edelleenkin. Etäopetuksen ansiosta koulutustarjontaa pystytään kohdentamaan niihinkin aineisiin ja aihealueisiin, joissa lähiopetus ei ole mahdollista.

Marttilassa tärkeimpiä lähiopetuspaikkoja myös vuonna 2024 ovat Marttilan koulu, Martintalo, kunnantalon alakerta (kudonta) sekä Marttilan kirjasto (luennot, lauluillat).

Kalenterivuosina 2020 - 2022 opiston toiminta on ollut koronapandemian takia poikkeuksellista. Kävijöitä opiston kursseilla tuolloin oli normaalivuosia vähemmän ja myös opetuksen toteumaluvut olivat jossain määrin tavallista pienempiä. Talousarviovuonna 2024 tavoitteena on saavuttaa normaaliaikaiset opiskelija- ja tuntimäärät.

Kansalaisopiston johtokunta ehdottaa opiston nimen muuttamista. Mikäli nimenmuutos asia etenee opiston ylläpitäjäkunnassa - Pöytyällä - johtokunnan toivomalla tavalla, tullaan myös Marttilan kunnalta pyytämään lausuntoa asiassa ennen Opetus- ja kulttuuriministeriölle tehtävää ylläpitöluvan nimen muutosta koskevaa päivitysesitystä. Sikäli, kun opiston nimenmuutos ajankohtaistuu vuoden 2024 aikana, ryhdytään oppilaitoksen asiakirjoja, tiedotusmateriaaleja, opastekylltejä ja sosiaalisen median sivustoja päivittämään uutta nimeä vastaaviksi. Tavoiteltavaa olisi, että muutos astuisi voimaan 1.8.2024 alkaen.

Opetushallitus on myöntänyt kansalaisopistolle laatu- ja kehittämisavustusta käytettäväksi oppilaitoksen kehittämiseen. Avustus käytetään ajalla 1.1.2023 - 30.6.2024. Hankkeen tavoitteena on mm. laatia opistolle uusi kehittämisstrategia. Strategia-asiakirja valmistuu kesään 2024 mennessä.

Tavoitteet ja tunnusluvut (kansalaisopisto):

Tavoitteet	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
Opetustuntimäärän säilyttäminen kysynnän edellyttämällä tasolla	6647	7200	7200	7200	7200
Kurssilaisten lukumäärän säilyttäminen vähintään vakiona					
netto-opisk. lukumäärä	1669	2150	2150	2150	2150
brutto-opisk. lukumäärä	3268	4500	4500	4500	4500
Laadukkaiden opistopalvelujen turvaaminen					

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Muut opetuspalvelut				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-1 887	-2 020	-2 220	9.90
PALVELUJEN OSTOT	-33 371	-20 000	-30 000	50.00
AINEET, TARVIKKEET JA	-3	0	0	0.00
TOIMINTAKULUT yht.	-35 261	-22 020	-32 220	46.32
TOIMINTAKATE	-35 261	-22 020	-32 220	46.32
VUOSIKATE	-35 261	-22 020	-32 220	46.32
TILIKAUDEN TULOS	-35 261	-22 020	-32 220	46.32
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-35 261	-22 020	-32 220	46.32
yht.	-35 261	-22 020	-32 220	46.32
TULOSLASKELMA yht.	-35 261	-22 020	-32 220	46.32

Tulosalue: Varhaiskasvatus

Tulosalueen esihenkilö: vs. varhaiskasvatusjohtaja Maria Piirainen

Toiminta-ajatus

Lasten varhaiskasvatuksessa järjestetään lakisääteiset varhaiskasvatuspalvelut alle kouluikäisille. Palvelut tuotetaan perhepäivähoitona, päiväkotihoidon ja lastenhoidon tukena. Varhaiserityiskasvatuspalveluista vastaa Marttilan kunnan oma varhaiskasvatuksen erityisopettajan (VEO). Perusopetuslain mukaista esiopetusta järjestetään 6-vuotiaille kouluvalmiuksien kehittämiseksi. Leikkikenttätoimintaa järjestetään yhteistyössä MLL:n ja seurakunnan kanssa. Yksityinen päivähoito täydentää kunnallisia palveluja ja sen valvonta kuuluu kunnalle.

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea perheiden kasvatustehtävää sekä edistää lasten tasapainoista kehitystä ja oppimista.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnassa tuetaan koulun ja kodin kasvatustyötä. Edistetään lapsen hyvinvointia ja ennaltaehkäistään syrjäytymistä.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Kaikille varhaiskasvatuspaikkaa hakeneille pystytään myöntämään paikka lain edellyttämällä tavalla. Ostopalveluun ei toistaiseksi ole tarvetta.

Kisarinteen päiväkodin alaisuudessa on 5 ryhmää. 2 (Nappulat ja Viikarit) toimii Kisatiellä, 2 ryhmää (Leipurit ja Myllärit) Myllypellontiellä ja 1 ryhmä (Esikko) Metsäniityntiellä esikoulun yhteydessä. Toimintapäivät ovat klo 6.00–17.00 välisellä ajalla. Vuorohoitoa järjestetään tarpeen mukaan.

Aamuhoitoa järjestetään Esikossa ja iltapäivätoimintaa toimitalo Huvilassa ja toimintaan mukaan pääsevät kaikki sinne hakeneet (ryhmän maksimikoko 30).

Varhaiskasvatuksessa työskentelee:

Varhaiskasvatusjohtaja

Varhaiskasvatuksen opettajia 5

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja

Varhaiskasvatuksen lastenhoitajia 10

Päiväkotiapulaisia 1

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajia 2

Ryhmäavustajia 1

Arvio keskeisimmistä riskitekijöistä

- Uuden varhaiskasvatuslain ja kolmiportaisen tuen mallin tuomat haasteet. Tehostetun ja erityisen tuen lapset huomioitava (ryhmäkoko tai henkilöstöresurssi).
- Koulutetun henkilökunnan saatavuus on vaikeaa.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Turvallisen päiväkotitoiminnan takaaminen kaikille lapsille.	Keskustelua henkilökunnan kanssa lasten toiminnan havainnoinnista sekä mahdolliseen kiusaamiseen puuttuminen matalalla kynnyksellä. Panostetaan keskusteluun ja yhteistyöhön vanhempien kanssa.	
Yhteisöllisyys	Huomataan lapset ja heidän yksilölliset tarpeensa. Parannetaan yhteishenkeä lasten ja aikuisten kesken.	
Varhaiskasvatuksessa yhteistyön sujuvoittaminen vanhempien kanssa.	Lisätään kommunikointia lasten huoltajien kanssa. Erityisesti hakutilanteissa kerrotaan huoltajille päivän sujumisesta. Luodaan toimintatavat, joilla iltavuorossa olevat työntekijät tietävät aamun tapahtumista.	

Tunnusluvut	Tp 2022	Ta 2023	Ts 2024	Ts 2025
Hoitopäivät varhaiskasvatuksessa	10360	9000	9000	9000
Lapsia varhaiskasvatuksessa	93	70	70	70
Oppilaita esiopetuksessa	28	14	19	18
Oppilaita aamu- ja iltapäivätoiminnassa	20	25	20	20

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Varhaiskasvatus				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	968	0	1 000	0.00
MAKSUTUOTOT	72 294	87 722	42 200	-51.89
TUET JA AVUSTUKSET	69 436	13 400	2 800	-79.10
MUUT TOIMINTATUOTOT	15 361	15 860	16 880	6.43
TOIMINTATUOTOT yht.	158 059	116 982	62 880	-46.25
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-920 316	-962 682	-897 600	-6.76
PALVELUJEN OSTOT	-69 286	-51 330	-44 570	-13.17
AINEET, TARVIKKEET JA AVUSTUKSET	-93 005	-82 320	-84 650	2.83
MUUT TOIMINTAKULUT	-30 730	-34 430	-42 140	22.39
TOIMINTAKULUT yht.	-1 211 192	-1 226 762	-1 164 960	-5.04
TOIMINTAKATE	-1 053 133	-1 109 780	-1 102 080	-0.69
RAHOITUSTUOTOT JA -KULU				
MUUT RAHOITUSTUOTOT	650	0	0	0.00
MUUT RAHOITUSKULUT	-86	0	0	0.00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULU	564	0	0	0.00
VUOSIKATE	-1 052 569	-1 109 780	-1 102 080	-0.69
POISTOT JA ARVONALENTUM				
SUUNNITELMAN MUKAISET	-31 589	-31 590	-31 590	0.00
POISTOT JA ARVONALENTUM	-31 589	-31 590	-31 590	0.00
TILIKAUDEN TULOS	-1 084 158	-1 141 370	-1 133 670	-0.67
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-1 084 158	-1 141 370	-1 133 670	-0.67
yht.	-1 084 158	-1 141 370	-1 133 670	-0.67
TULOSLASKELMA yht.	-1 084 158	-1 141 370	-1 133 670	-0.67

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

Tulosalueen esihenkilöt:
Hallintojohtaja Heini Luoma
Kirjastonhoitaja Taina Jurttila-Nurminen

Toiminta-ajatus

Hyvinvointilautakunta sitoutuu toiminnassaan kunnan toimintaa ohjaaviin arvoihin, jotka ovat: avoimuus, rohkeus, positiivisuus ja yhteisöllisyys.

Hyvinvointilautakunnan tehtäviin kuuluvat hyvinvoinnin- ja terveyden edistäminen, kirjasto- ja tietopalvelut, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut sekä nuorisopalvelut. Hyvinvointilautakunnan tehtävänä on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja siihen sisältyvä eriarvoisuuden vähentäminen ja osallisuuden vahvistaminen.

Hyvinvointilautakunta johtaa ja kehittää alaistaan palvelualueetta ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Lautakunta edustaa kuntaa ja käyttää kunnan puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Kaikessa toiminnassa painotetaan käyttäjäläheisyyttä, kokeiluhenkisyyttä sekä monipuolisia kumppanuuksia eri tahojen kanssa.

Arvio lautakunnan olennaisista riskitekijöistä

Hyvinvointilautakunnan alaisissa yksiköissä on osittain yksintyöskentelyä ja toisinaan haastavia asiakastilanteita. Yksiköissä on toteutettu tiettyjä järjestelyjä, joilla työturvallisuutta saadaan parannettua. Asiaan pitää kiinnittää erityistä huomiota ja pyrkiä järjestämään työajat ja tehtävät niin, että riskit minimoidaan.

Kaikilla hyvinvointitoimialan hallinnoimilla tiloilla on pelastussuunnitelma, joita päivitetään tarpeen mukaan.

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
HYVINVOINTILAUTAKUNTA				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	20 650	21 000	22 000	4.76
MAKSUTUOTOT	256	250	250	0.00
TUET JA AVUSTUKSET	4 558	2 750	19 650	614.55
MUUT TOIMINTATUOTOT	8 794	5 800	6 000	3.45
TOIMINTATUOTOT yht.	34 258	29 800	47 900	60.74
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-178 850	-194 660	-241 100	23.86
PALVELUJEN OSTOT	-78 906	-96 380	-117 450	21.86
AINEET, TARVIKKEET JA T	-124 895	-120 430	-129 290	7.36
AVUSTUKSET	-17 000	-17 000	-17 000	0.00
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 010	-2 000	-1 500	-25.00
TOIMINTAKULUT yht.	-400 661	-430 470	-506 340	17.62
TOIMINTAKATE	-366 403	-400 670	-458 440	14.42
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
MUUT RAHOITUSTUOTOT	18	0	0	0.00
MUUT RAHOITUSKULUT	-3	0	0	0.00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	15	0	0	0.00
VUOSIKATE	-366 387	-400 670	-458 440	14.42
POISTOT JA ARVONALENTUMIS				
SUUNNITELMAN MUKAISET P	-101 300	-102 250	-120 570	17.92
POISTOT JA ARVONALENTUMIS	-101 300	-102 250	-120 570	17.92
TILIKAUDEN TULOS	-467 688	-502 920	-579 010	15.13
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJ	-467 688	-502 920	-579 010	15.13
yht.	-467 688	-502 920	-579 010	15.13
TULOSLASKELMA yht.	-467 688	-502 920	-579 010	15.13

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Hallinto				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-2 551	-5 480	-3 860	-29.56
PALVELUJEN OSTOT	-808	-500	-1 600	220.00
AINEET, TARVIKKEET JA	-62	-50	-300	500.00
MUUT TOIMINTAKULUT	-65	0	0	0.00
TOIMINTAKULUT yht.	-3 486	-6 030	-5 760	-4.48
TOIMINTAKATE	-3 486	-6 030	-5 760	-4.48
VUOSIKATE	-3 486	-6 030	-5 760	-4.48
TILIKAUDEN TULOS	-3 486	-6 030	-5 760	-4.48
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-3 486	-6 030	-5 760	-4.48
yht.	-3 486	-6 030	-5 760	-4.48
TULOSLASKELMA yht.	-3 486	-6 030	-5 760	-4.48

Tulosalue: Kirjastopalvelut

Tulosalueen esihenkilö: kirjastonhoitaja Taina Jurttila-Nurminen

Toiminta-ajatus

Kaikki ovat tervetulleita kirjastoon. Kirjasto toimii asiakkaiden tietokeskuksena ja toiminnallaan edistää asiakkaiden omaehtoista opiskelua ja virikkeellistä vapaa-aikaa.

Palvelemme asiakkaita asiantuntevasti ja mutkattomasti. Kirjasto toimii yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa ja sen toiminta on ulospäin suuntautuvaa ja se on kiinteästi sidoksissa olemassa olevaan toimintaympäristöön.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Kirjastopalveluja tarjotaan yhdessä toimipisteessä. Kirjasto on kaikille avoin ja maksuton. Kirjasto on asukkaiden olohuone, jossa ihmiset ja sisällöt kohtaavat. Asiakkaiden käytössä on monipuolinen ja uusiutuva aineisto. Henkilökunta on osaavaa ja tilat viihtyisät.

Tarjoamme asiakkaille pääsyn tietoon ja kulttuurisisältöihin, edistämme lukemista ja lukutaitoa, innostamme lukemaan, tarjoamme tietopalvelua. Kirjaston tavoitteena on myös herättää lasten ja nuorten kiinnostus kirjoihin ja lukemiseen sekä ylläpitää lukuharrastusta.

Marttilan kunnankirjasto kuuluu Loimaan seudun kirjastokimppaan.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Kirjasto tarjoaa uusiutuvan aineiston ja asiantuntevan ohjaus- ja asiakaspalvelun	Hankinta-, lainaus- ja kävijämäärät	
Digitaalisten palveluiden kehittäminen ja laajentaminen	Digituki-hanke yhteistyössä muiden kanssa. Säännöllinen digituki Liittyminen kuntien yhteiseen e-kirjastoon	
Koulu yhteistyön syventäminen	Luokkakäynnit, kirjavinkkaukset	

Tunnusluvut	Tp 2022	Ta 2023	Ts 2024
Lainaus	30632	36000	34000
Kävijämäärä	14114	18000	18000
Lainaajat	666	730	730
Hankinta	1784	1400	1400
Digitaalisten palvelujen ohjaukset	86	100	60
Kirjavinkkaukset			6

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Kirjastopalvelut				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
TUET JA AVUSTUKSET	2 038	2 000	0	-100.00
TOIMINTATUOTOT yht.	2 038	2 000	0	-100.00
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-67 827	-71 510	-73 960	3.43
PALVELUJEN OSTOT	-14 804	-23 500	-24 000	2.13
AINEET, TARVIKKEET JA MUUT TOIMINTAKULUT	-60 222 0	-60 400 -500	-57 500 -500	-4.80 0.00
TOIMINTAKULUT yht.	-142 853	-155 910	-155 960	0.03
TOIMINTAKATE	-140 815	-153 910	-155 960	1.33
VUOSIKATE	-140 815	-153 910	-155 960	1.33
POISTOT JA ARVONALENTUM SUUNNITELMAN MUKAISET	-37 933	-37 930	-37 930	0.00
POISTOT JA ARVONALENTUM	-37 933	-37 930	-37 930	0.00
TILIKAUDEN TULOS	-178 747	-191 840	-193 890	1.07
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-178 747	-191 840	-193 890	1.07
yht.	-178 747	-191 840	-193 890	1.07
TULOSLASKELMA yht.	-178 747	-191 840	-193 890	1.07

Tulosalue: Kulttuuripalvelut

Tulosalueen esihenkilö: kirjastonhoitaja Taina Jurttila-Nurminen

Toiminta-ajatus

Kulttuuripalvelut edistää, järjestää ja koordinoi kulttuuritoimintaa kunnassa. Museotoimen tulee säilyttää ja asettaa näytteille esineitä ja muuta aineistoa ihmisestä ja hänen elinympäristöstään sekä välittää kotiseututietoutta ja marittilalaista identiteettiä.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Kulttuuripalvelut edistää ja järjestää kunnassa kulttuuritoimintaa yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Kulttuuritilaisuuksia ja kunnan vuotuisia juhlia järjestetään yhteistyössä paikallisten järjestöjen, kunnan muiden toimielinten sekä paikallisten yrittäjien kanssa.

Kulttuuritoiminta tukee kuntalaisten kulttuuriharrastusta tekemällä yhteistyötä kulttuurin- ja taiteenharrastajien kanssa tukemalla tapahtumien järjestämistä, osallistamalla tilaisuuksien markkinointiin, tarjoamalla kirjaston tiloja tapahtumien ja näyttelyiden pitopaikaksi.

Kulttuuripalvelut ylläpitää museotoimintaa eri sidosryhmien kanssa. Toimii aktiivisesti osana yhdistyskentän toimintaa.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Kulttuuripalvelut järjestää ja tarjoaa tiloja kulttuuritapahtumille ja näyttelyille sekä kansalaistoimintaan	Omat sekä ulkopuolisten järjestämät tapahtumat	
Museon kesänäyttely yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	Museon kävijämäärä	
Yhteistyön syventäminen eri toimijoiden kanssa	Yhdistysillat	

Tunnusluvut	Tp 2022	Ts 2023	Ts 2024
Järjestetyt tapahtumat ja näyttelyt	45	40	40
Tapahtumiin osallistujat	1911	1500	1500
Museon kävijämäärä	330	250	300
Yhdistysillat	3	4	3

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Kulttuuripalvelut				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	36	0	0	0.00
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 545	1 000	1 000	0.00
TOIMINTATUOTOT yht.	2 582	1 000	1 000	0.00
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-11 956	-16 470	-17 140	4.07
PALVELUJEN OSTOT	-12 199	-20 300	-18 000	-11.33
AINEET, TARVIKKEET JA	-472	-3 500	-2 500	-28.57
MUUT TOIMINTAKULUT	-226	-500	-500	0.00
TOIMINTAKULUT yht.	-24 854	-40 770	-38 140	-6.45
TOIMINTAKATE	-22 272	-39 770	-37 140	-6.61
VUOSIKATE	-22 272	-39 770	-37 140	-6.61
TILIKAUDEN TULOS	-22 272	-39 770	-37 140	-6.61
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-22 272	-39 770	-37 140	-6.61
yht.	-22 272	-39 770	-37 140	-6.61
TULOSLASKELMA yht.	-22 272	-39 770	-37 140	-6.61

Tulosalue: Liikuntapalvelut

Tulosalueen esihenkilö: vapaa-aikapäällikkö Anniina Bergfors

Toiminta-ajatus

Tavoitteena on edistää kuntalaisten liikuntamahdollisuuksia ja liikunnallista elämäntapaa. Luoda kuntaan laadukkaat perusliikuntapaikat ja vastata niiden asianmukaisesta käytöstä. Tuottaa terveyttä ja hyvinvointia edistäviä liikuntapalveluja eri kohderyhmät huomioon ottaen. Luoda toiminta-edellytyksiä paikkakunnalla toimiville urheiluseuroille ja muille liikuntaa harjoittaville tahoille sekä toimia yhteistyössä näiden toimijoiden kanssa.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Kunnassa on erittäin monipuoliset liikuntapalvelut, joita on aktiivisesti kehitetty vuosien aikana. Liikuntapalvelut edistää ja järjestää kunnassa liikuntapalveluja yhteistyössä eri sidosryhmien ja kolmannen sektorin kanssa. Liikuntapalvelut järjestää erilaisia ryhmiä, tapahtumia, retkiä, kampanjoita ja palveluita liikuntapaikoille. Liikuntatoimi lisää kuntalaisten liikuntamahdollisuuksia muun muassa monipuolisilla liikuntapaikoilla, tukemalla paikallisia seuroja ja tarjoamalla matalankynnyksen liikuntapalveluja.

Liikuntapalveluissa ylläpidetään kuntosalia, Palaisten yleistä saunaa ja liikennepuiston toimintaa. Isoimpana ylläpidettävänä kiinteistönä toimii Martintalo, jonka toimintaa liikuntapalvelut lisäksi koordinoi. Liikuntapalvelut vastaa monista eri liikunta-alueista yhteistyössä teknisen toimen kanssa sekä liikuntatilojen ja -alueiden kehittämisestä ja toiminnan koordinoinnista.

Liikuntapaikat: Martintalo, kuntosali, Palaisten uimaranta, liikennepuisto, minigolfradat, yleisurheilukenttä, frisbeegolfrata, jalkapallokenttä, koripallokenttä, tenniskentät, skeittipuisto, kuntorata/latu, kuntoportaat, beach volley-kenttä ja jääkiekkorata/hiekkakenttä.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Liikuntaneuvonnan lisääminen palvelutarjontaan.	Hankkeen toteutuminen. Liikuntaneuvonnan aloittaminen ja pienryhmätoiminnan perustaminen.	
Palaisten uuden saunarakennuksen työn aloitus.	Tekijän kilpailutus ja työn konkreettinen aloitus.	
Matalankynnyksen aloitusmahdollisuuksien lisääminen.	Tutustumiskerrat, kokeilupäivät ja ryhmät eri kohderyhmille.	
Liikuntapuolen tapahtuma- ja retkikulttuurin herättäminen koronan jälkeen.	Tapahtumien ja retkien määrä sekä yhteistyön lisääminen kolmannen sektorin kanssa.	
Kuntosalin laajennuksen ja laitteiden uusimistarpeen kartoittaminen.	Suunnittelutyö ja kilpailutus.	
Avustusten jakoperusteen tarkastelu	Kriteerien tarkastelu, mahdollisten ajankohtaisen painotusten sekä kohdeavustuksen selvitystyö.	

Tunnusluvut

Tunnusluvut	Tp 2022	Ta 2023	Ts 2024
Martintalon liikuntaryhmien määrä kevät/syksy	-	-	22/22
Kuntosalin jäsenmäärä*	-	-	250
Liikennepuiston kävijämäärä aukioloaikoina	-	-	2700
Palaisten saunan kävijämäärä yleisillä vuoroilla	-	-	2200
Kunnan avustukset seuroille	-	-	8000 €
Kuntalaisten varaamat treenivuorot Martintalon salissa (pe-la) kevät/syksy			15/13

*Ei sisällä kunnan työntekijöitä, joille kunta tarjoaa ilmaisen jäsenyyden

Tunnusluvut on päivitetty uusiksi, jotta kuvaisivat paremmin nykyistä toimintaa.

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Liikuntapalvelut				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	20 613	21 000	22 000	4.76
MAKSUTUOTOT	256	250	250	0.00
TUET JA AVUSTUKSET	20	0	4 000	0.00
MUUT TOIMINTATUOTOT	6 248	4 800	5 000	4.17
TOIMINTATUOTOT yht.	27 138	26 050	31 250	19.96
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-59 226	-60 360	-59 220	-1.89
PALVELUJEN OSTOT	-40 216	-35 130	-42 320	20.47
AINEET, TARVIKKEET JA AVUSTUKSET	-57 482	-50 250	-57 990	15.40
MUUT TOIMINTAKULUT	-8 000	-8 000	-8 000	0.00
TOIMINTAKULUT yht.	-165 642	-154 740	-168 030	8.59
TOIMINTAKATE	-138 504	-128 690	-136 780	6.29
RAHOITUSTUOTOT JA -KULU				
MUUT RAHOITUSTUOTOT	18	0	0	0.00
MUUT RAHOITUSKULUT	-3	0	0	0.00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULU	15	0	0	0.00
VUOSIKATE	-138 489	-128 690	-136 780	6.29
POISTOT JA ARVONALENTUM				
SUUNNITELMAN MUKAISET	-57 808	-58 760	-77 080	31.18
POISTOT JA ARVONALENTUM	-57 808	-58 760	-77 080	31.18
TILIKAUDEN TULOS	-196 297	-187 450	-213 860	14.09
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-196 297	-187 450	-213 860	14.09
yht.	-196 297	-187 450	-213 860	14.09
TULOSLASKELMA yht.	-196 297	-187 450	-213 860	14.09

Tulosalue: Nuorisopalvelut

Tulosalueen vastuhenkilöt:

vapaa-aikapäällikkö Anniina Bergfors ja hyvinvointikoordinaattori Tytti Kankaristo

Toiminta-ajatus

Kunnan nuorisotyön tavoitteena on nuorten kasvun, itsenäistymisen ja osallisuuden tukeminen yhteiskunnassa. Nuorisopalvelut edistää nuorten paikallista hyvinvointia ja luo nuorille suunnattuja palveluja yhteistyössä järjestöjen, koulujen, muiden kuntien sekä seurakunnan kanssa. Näissä palveluissa tärkeää on ammatillisuus ja nuorten aito kohtaaminen.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Marttilassa toimii nuorisotalo Huvila, jonka tiloissa järjestetään ryhmätoimintaa sekä nuorten avoimia iltoja. Kunnan nuorisopalvelut järjestää myös tapahtumia, retkiä, kerhoja, koulussa tehtävää nuorisotyötä, jalkautuvaa nuorisotyötä (tapahtumien aikaan) ja etsivää nuorisotyötä. Toiminta tapahtuu pääasiassa Marttilan ja Kosken TI alueella, koska marttilalaiset käyvät yläkoulua Koskella.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Yhteistyön lisääminen seurakunnan ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.	Yhteiset tapaamiset, palvelut ja tapahtumat.	
Pysyvien toimintamallien vakinaistaminen koulussa tehtävään nuorisotyöhön	Toimivien toimintatapojen kartoitus, jatkaminen ja ylläpito.	
Tulevaisuuden suuntaviivojen rakentaminen.	Tehtäväjakojen ja uusien hankkeiden selvitystyö	
Avustusten jakoperusteen tarkastelu	Kriteerien tarkastelu, mahdollisten ajankohtaisen painotusten sekä kohdeavustuksen selvitystyö.	

Tunnusluvut	Tp 2022	Ta 2023	Ts 2024
nuorisotalon käyttökerrat/avoimet ovet	87	115	90
nuorisotalolla kävijät	1340	1300	1300
nuorisotyön nettomenot/nuori	106.15	-	179.56
nuorisotyön avustukset yhdistyksille	-	-	9000 €
0–28-vuotiaat nuoret	-	530	485

*0-28-v luku perustuu nuorisolakiin, 2023 luku 530 oli arvio

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Nuorisopalvelut				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
TUET JA AVUSTUKSET	2 500	750	3 650	386.67
TOIMINTATUOTOT yht.	2 500	750	3 650	386.67
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-37 290	-40 840	-61 660	50.98
PALVELUJEN OSTOT	-10 879	-16 950	-11 280	-33.45
AINEET, TARVIKKEET JA AVUSTUKSET	-6 657	-6 230	-8 800	41.25
TOIMINTAKULUT yht.	-63 826	-73 020	-90 740	24.27
TOIMINTAKATE	-61 326	-72 270	-87 090	20.51
VUOSIKATE	-61 326	-72 270	-87 090	20.51
POISTOT JA ARVONALENTUM SUUNNITELMAN MUKAISET	-5 560	-5 560	-5 560	0.00
POISTOT JA ARVONALENTUM	-5 560	-5 560	-5 560	0.00
TILIKAUDEN TULOS	-66 886	-77 830	-92 650	19.04
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-66 886	-77 830	-92 650	19.04
yht.	-66 886	-77 830	-92 650	19.04
TULOSLASKELMA yht.	-66 886	-77 830	-92 650	19.04

Tulosalue: Hyvinvoinnin edistäminen

Tulosalueen vastuhenkilö:
hyvinvointikoordinaattori Tytti Kankaristo

Toiminta-ajatus

Hyvinvoinnin edistämisen tarkoituksena on lisätä kuntalaisten hyvinvointia ennaltaehkäisevällä otteella. Työtä tehdään yhteistyössä Varhan, lähikuntien, järjestöjen, seurakunnan sekä kunnan kaikkien toimialojen kanssa.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Toiminnan keskiössä on järjestöyhteistyö ja hyvinvointikoordinaattori toimii yhdyshenkilönä kunnan hyte-verkostoihin. Toimintaa järjestetään avoimina tapahtumina kaikille kuntalaisille sekä kohdennettuina teemapäivinä tai hyvinvointiryhminä rajatulle asiakasryhmälle. Harrastamisen Suomen mallin ryhmät ovat tarkoitettuja kaikille Marttilan koulun oppilaille. Toimintaympäristönä toimivat mm. Martintalo ja Huvila sekä ulkoilu- ja liikunta-alueet kunnan alueella.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Hyvinvointiryhmien perustaminen	Kunnassa luodaan oma toimintamalli tai hyvinvointikoordinaattori koulutautuu ohjaajaksi vaikuttavaksi todettuun valmiiseen ohjelmaan. Saada ryhmät toimintaan.	
Vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnan kehittäminen aktiivisemmaksi	Tapaamisten lisääminen ja pitkäjänteinen suunnittelu	
Nuorisovaltuuston toiminnan kehittäminen aktiivisemmaksi	Nuorisovaltuuston toiminta näkyvämmäksi Marttilassa	
Harrastamisen Suomen mallin markkinoinnin selkeyttäminen	Mainostaminen tasapuolisesti samalla ilmoituksella ja ilmoittautuminen kaikkiin malliin kerhoihin tapahtuu yhdestä paikasta	
Laaja hyte-yhteistyö	Verkostojen vakiinnuttaminen Yhteistyö Varhan kanssa	

Tunnusluvut	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024
Hyvinvointiryhmien osallistujat	-	-	16
Vanhus- ja vammaisneuvoston/ Nuorisovaltuuston kokoukset	2 6	- -	6 6
Harrastamisen Suomen mallin ryhmät	-	-	13

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Hyvinvoinnin edistäminen				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	12 000	0.00
TOIMINTATUOTOT yht.	0	0	12 000	0.00
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	0	0	-25 260	0.00
PALVELUJEN OSTOT	0	0	-20 250	0.00
AINEET, TARVIKKEET JA	0	0	-2 200	0.00
TOIMINTAKULUT yht.	0	0	-47 710	0.00
TOIMINTAKATE	0	0	-35 710	0.00
VUOSIKATE	0	0	-35 710	0.00
TILIKAUDEN TULOS	0	0	-35 710	0.00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	0	0	-35 710	0.00
yht.	0	0	-35 710	0.00
TULOSLASKELMA yht.	0	0	-35 710	0.00

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Teknisen lautakunnan hallinto

Tulosalueen esihenkilö: Tekninen johtaja Kirsi Halkola

Toiminta-ajatus

Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnan toimesta tapahtuvasta rakentamisesta, kunnossapito- ja ylläpitotehtävistä sekä niihin liittyvistä suunnittelu- ja hallintotehtävistä. Lisäksi tekninen lautakunta hoitaa rakennuslautakunnan tehtävät. Teknisen lautakunnan esittelijänä ja asioiden valmistelijana toimii tekninen johtaja ja rakennusvalvonnan asioiden osalta rakennus- ja kiinteistö-päällikkö/rakennustarkastaja.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Kuntastrategia ohjaa kunnan toimintaa haluttuun suuntaan yhteisesti sovittujen arvojen mukaisesti. Kuntastrategialla valtuusto päättää kunnan pitkän aikavälin tavoitteista ja toimenpiteistä. Marttilan kuntastrategiassa 2023–2027 on määritelty arvoiksi avoimuus, rohkeus, positiivisuus ja yhteisöllisyys ja strategian painopisteiksi arjen sujuvuus, hyvä elämisen ympäristö, laadukkaat palvelut ja elinvoimaisuus.

Teknisen lautakunnan hallinnon näkökulmasta erityisen tärkeitä toiminnan tavoitteita ovat tasapainoinen talous, sujuva yhteistyö kunnan eri toimialojen kesken, ympäristönäkökulman huomioiminen päätöksenteossa ja yritysmuotoisuus.

Teknisen lautakunnan tärkeimpiä toimenpiteitä strategian toteuttamiseksi ovat toimialaan liittyvät investoinnit, kiinteistöjen ja infran kunnossapidon ja vesihuoltolaitoksen kehittäminen. Kiinteistöjen osalta 2024–2026 isoin muutos tulee olemaan kiinteistöjen käytön muutokset ja sote- ja pela kiinteistöjen yhtiöittämistarve sekä ympäristö- ja ilmastoystävällisten ratkaisujen toteuttaminen. Talousarviossa vuodelle 2024 on myös varauduttu kustannusten korkealle nousseeseen tasoon.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Tasapainoinen talous	Talouden toteutumaseuranta jokaiseen kokoukseen ja pitkän aikavälin talous- ja kehityskatsaukset vuosittain	
Toiminnan suunnitelmallisuuden lisääminen ja ylläpitäminen nykyisessä laajuudessa	Toimintaan liittyvien suunnitelmien kehittäminen ja lautakuntakäsittely, tiedottamisen parantaminen ja oikea-aikaisuus	
Toiminnan avoimuus ja positiivisuus	Keskusteleva päätöksentekokulttuuri, aktiivinen tiedottaminen mm. tarjouspyynnöistä	

Tunnusluvut	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024
Lautakunnan kokoukset	6	7	7
Lautakunnan käsittelemät asiat	62	70	70
Teknisen johtajan käsittelemät asiat	30	30	30
Talouden seurantaraportit	5	6	6

Arvio keskeisimmistä riskitekijöistä

Talouden tasapaino kuntatalouden pienennyttyä, muutamassa vuodessa kasvanut kustannustaso ja poistojen kasvanut osuus aiheuttaa haasteita teknisen lautakunnan talouteen. Monet ulkoapäin tulevat toimintaympäristön muutokset aiheuttavat jatkuvaa sopeutumista ja pienen organisaation haavoittuvuus on riskinä.

Teknisen lautakunnan tapahtumien hyväksyminen, kirjaaminen ja varojen hoitaminen, hankinnan tilaus ja varastokirjanpidon hoito, laskutusperusteiden määrittäminen ja laskutus sekä työaikakirjanpidon tapahtuminen hyväksyntä ja palkan laskenta on jaettu eri tekijöille.

Teknisen lautakunnan päätöksellä on määritelty laskujen hyväksymiskäytännöt ja kunnanhallituksen päätöksillä teknisen lautakunnan ja viranhaltijoiden hankintarajat ja lisäksi hankintalaki säätelee kilpailutuksia. Hankintapäätökset on tehty hallintosäännössä määritellyn viranhaltijan tai toimielimen toimesta, hallintosääntöä on päivitetty viimeksi 1.1.2023. Valvonta on toteutettu viranhaltijapäätösten seurannalla. Lautakunta on seurannut talouskehitystä kolmannesvuosittain. Lautakunta on tehnyt delegointipäätökset niissä tapauksissa, joissa sen päätösvaltaa on ollut tarpeen siirtää viranhaltijoille. Investointien tavoitteiden, niin laadullisten kuin taloudellisten, saavuttamisen varmistamiseksi on tarpeen mukaan hankittu asiantuntijaosaamista ja -resursseja.

Toimialan riskienhallinnasta vastaa tekninen johtaja ja toimialan riskienkartoitus on tehty ohjeistuksen mukaisesti 2021. Kunnan kaikkien toimialojen riskienkartoitukset on annettu tiedoksi kunnanhallitukselle 28.6.2021 113 §. Riskienkartoitus kattaa seuraavat työssä esiintyvät vaara- tai haittatekijät: fyysiset kuormitustekijät, fyysinen kuormittuminen, kemialliset ja biologiset vaaratekijät, psykososiaaliset vaaratekijät ja tapaturman vaara.

Ulkoisiin riskeihin kuten sähkökatkoihin on varauduttu kriittisimpien kohteiden osalta kriittisten kohteiden ilmoittamisen lisäksi siirrettävillä varavoimakoneilla ja vesihuollon valvontalaitteiston varavirtakuilla. Vesihuollon riskienhallintaa on toteutettu kouluttamalla henkilökuntaa ja parantamalla informaation välittämistä asiakkaille sekä etävalvonnan parantamisella. Jätevesiverkoston sähkökatkojen sietoa on parannettu viivytysäiliöllä.

Rakennusvalvonnan osalta sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa parantaa käyttöönotetut Facta ja Lupapiste ja sähköinen pysyvyysarkistointi. Viranhaltijan koulutuksella on pyritty varmistamaan riittävä ja ajantasainen substanssiosaaminen.

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
TEKNINEN LAUTAKUNTA				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	283 303	310 000	301 000	-2.90
MAKSUTUOTOT	13 140	14 200	12 200	-14.08
TUET JA AVUSTUKSET	131	0	0	0.00
MUUT TOIMINTATUOTOT	717 425	660 850	696 900	5.46
TOIMINTATUOTOT yht.	1 013 999	985 050	1 010 100	2.54
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-317 928	-350 420	-358 160	2.21
PALVELUJEN OSTOT	-465 316	-307 710	-319 480	3.83
AINEET, TARVIKKEET JA T	-343 527	-384 970	-366 050	-4.91
AVUSTUKSET	-74 070	-100 000	-100 000	0.00
MUUT TOIMINTAKULUT	-259 348	-227 450	-276 200	21.43
TOIMINTAKULUT yht.	-1 460 189	-1 370 550	-1 419 890	3.60
TOIMINTAKATE	-446 190	-385 500	-409 790	6.30
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
MUUT RAHOITUSTUOTOT	676	0	0	0.00
MUUT RAHOITUSKULUT	-44	0	0	0.00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	631	0	0	0.00
VUOSIKATE	-445 558	-385 500	-409 790	6.30
POISTOT JA ARVONALENTUMIS				
SUUNNITELMAN MUKAISET P	-227 237	-312 490	-315 110	0.84
POISTOT JA ARVONALENTUMIS	-227 237	-312 490	-315 110	0.84
TILIKAUDEN TULOS	-672 796	-697 990	-724 900	3.86
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJ	-672 796	-697 990	-724 900	3.86
yht.	-672 796	-697 990	-724 900	3.86
TULOSLASKELMA yht.	-672 796	-697 990	-724 900	3.86

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Hallinto				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MUUT TOIMINTATUOTOT	348	0	0	0.00
TOIMINTATUOTOT yht.	348	0	0	0.00
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-3 955	-4 500	-4 500	0.00
PALVELUJEN OSTOT	-3 636	-5 400	-4 600	-14.81
AINEET, TARVIKKEET JA	-1 323	-1 700	-2 300	35.29
MUUT TOIMINTAKULUT	-310	-200	-200	0.00
TOIMINTAKULUT yht.	-9 224	-11 800	-11 600	-1.69
TOIMINTAKATE	-8 876	-11 800	-11 600	-1.69
RAHOITUSTUOTOT JA -KULU				
MUUT RAHOITUSTUOTOT	349	0	0	0.00
MUUT RAHOITUSKULUT	-28	0	0	0.00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULU	322	0	0	0.00
VUOSIKATE	-8 554	-11 800	-11 600	-1.69
POISTOT JA ARVONALENTUM				
SUUNNITELMAN MUKAISET	-1 144	-670	0	-100.00
POISTOT JA ARVONALENTUM	-1 144	-670	0	-100.00
TILIKAUDEN TULOS	-9 699	-12 470	-11 600	-6.98
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-9 699	-12 470	-11 600	-6.98
yht.	-9 699	-12 470	-11 600	-6.98
TULOSLASKELMA yht.	-9 699	-12 470	-11 600	-6.98

Tulosalue: Kunnossapitopalvelut

Tulosalueen esihenkilö: Tekninen johtaja Kirsi Halkola

Toiminta-ajatus

Kunnalla on ylläpidettäviä kiinteistöjä 11 kpl: Suviranta*, Suvisiipi*, Kirjasto, Huvila, Museot, Martintalo, Marttilan koulu, Kisarinteen päiväkot*. (*Varhalle vuokrattuja tiloja)

Toimintaan kuuluu kiinteistöjen huolto- ja korjaustyöt, lämmitys, valaistus, jätehuolto ja siivous sekä ulkoalueiden kunnossapito. Kiinteistötoimi on osittain siirtynyt tilapalvelujärjestelmään, joka myy palvelua käyttäjähallinto-kunnille.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Kunnossapitopalveluiden näkökulmasta erityisen tärkeitä strategisia tavoitteita ovat toimitilojen terveellisyydestä ja ajanmukaisuudesta huolehtiminen sekä sujuvien yhteistyökanavien luominen hyvinvointialueelle.

Kunnossapidon tavoitteena pitää kiinteistöt käyttötarkoituksensa vaatimusten mukaisina ja terveellisinä ja turvallisina käyttää. Lähtökohtana on myös aina kiinteistön energiatalouden parantaminen sekä ympäristön turvallisuuden ja viihtyisyyden parantaminen.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Kiinteistöjen kunnossapidon jatkuva kehittäminen	Kiinteistöjen kunnossapidon tarpeisiin vastaaminen, uusien toimintatapojen ja ratkaisujen testaaminen	
Kiinteistöjen lämmitysratkaisujen suunnitelmallinen kehittäminen	Lämmitysratkaisujen kehittämissuunnitelma kunnan toimintakiinteistöille	
Jätteiden lajittelun parantaminen	Jätteiden lajittelu kunnan jokaiseen toimipisteeseen yhteistyössä toimipisteiden kanssa	
Toimiva yhteistyö Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa	Luodaan toimivat yhteistyökäytännöt. Kiinteistöt pidetään käyttötarkoituksensa vaatimusten mukaisena ja terveellisenä ja turvallisena käyttää. Sote- ja pela kiinteistöjen mahdollinen yhtiöittäminen.	

Tunnusluvut	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024
Kerrosala (m2) (sis. kaikki)	6 762	6 762	6 762
Tilavuus (m3)	28 417	28 417	28 417
Rakennuksia (kpl)	11	11	11
joista HV-alueelle vuokrattu kerrosala (m2)	-	1624	1624
joista HV-alueelle vuokrattuja rakennuksia (kpl)	-	4	4

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Kunnossapitopalvelut				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	220 000	280 900	27.68
TOIMINTATUOTOT yht.	0	220 000	280 900	27.68
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-1 094	0	-16 000	0.00
PALVELUJEN OSTOT	-23 766	-45 060	-64 650	43.48
AINEET, TARVIKKEET JA	-7 418	-119 240	-108 500	-9.01
MUUT TOIMINTAKULUT	-249	0	-1 000	0.00
TOIMINTAKULUT yht.	-32 527	-164 300	-190 150	15.73
TOIMINTAKATE	-32 527	55 700	90 750	62.93
VUOSIKATE	-32 527	55 700	90 750	62.93
POISTOT JA ARVONALENTUM SUUNNITELMAN MUKAISET	-97	-73 670	-72 120	-2.10
POISTOT JA ARVONALENTUM	-97	-73 670	-72 120	-2.10
TILIKAUDEN TULOS	-32 624	-17 970	18 630	-203.67
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-32 624	-17 970	18 630	-203.67
yht.	-32 624	-17 970	18 630	-203.67
TULOSLASKELMA yht.	-32 624	-17 970	18 630	-203.67

Tulosalue: Kiinteistöjen huolto

Tulosalueen esimies: Tekninen johtaja Kirsi Halkola ja kiinteistöhoitajien osalta Rakennus- ja kiinteistöpäällikkö, Jarkko Vihtonen

Toiminta-ajatus

Kiinteistöjen huoltoon kuuluu suurkalusto, pienkalusto, pientarvikkeet, kiinteistöhoitajat ja siivous

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Kiinteistöjen huollon näkökulmasta erityisen tärkeitä asuinalueiden viihtyisyydestä huolehtiminen osana arkista toimintaa, riittävät henkilöstöresurssit ja osaavien työntekijöidemme hyvinvoinnista huolehtiminen.

Kiinteistöjen hoitoon kuuluvien osa-alueiden tarkoituksena on varmistaa resurssit niin henkilöstön kuin kaluston osalta kiinteistöjen ja alueiden kunnossapitoon sekä siivoukseen.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Henkilöstön hyvän työkyvyn ja työhyvinvoinnin ylläpitäminen	Aktiivinen yhteistyö työterveys-huollon kanssa ja varhainen tuki. Riittävät henkilöresurssit, toimivat ja turvalliset työtilat ja -välineet. Mittarit: Työhyvinvointikyselyn tulokset, toteutunut tyhy-toiminta	
Kiinteistöjen kunnossapidon suunnitelmallinen kehittäminen	Kunnossapidon kehittämien yhdessä henkilöstön kanssa, kehittämistarpeisiin vastaaminen	
Henkilöstön koulutuksen ajanmukaisuus	Henkilöstön koulutus	
Kaluston ajanmukaisuus	Kaluston uudistaminen määrärahojen puitteissa	

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Kiinteistöjen huolto				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	1 839	2 000	2 000	0.00
TUET JA AVUSTUKSET	81	0	0	0.00
MUUT TOIMINTATUOTOT	200	0	0	0.00
TOIMINTATUOTOT yht.	2 120	2 000	2 000	0.00
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-141 259	-171 960	-149 400	-13.12
PALVELUJEN OSTOT	-15 441	-10 050	-14 100	40.30
AINEET, TARVIKKEET JA	-11 936	-14 380	-14 850	3.27
MUUT TOIMINTAKULUT	2 470	-50	0	-100.00
TOIMINTAKULUT yht.	-166 166	-196 440	-178 350	-9.21
TOIMINTAKATE	-164 046	-194 440	-176 350	-9.30
VUOSIKATE	-164 046	-194 440	-176 350	-9.30
POISTOT JA ARVONALENTUM SUUNNITELMAN MUKAISET	-7 774	-10 640	-12 660	18.98
POISTOT JA ARVONALENTUM	-7 774	-10 640	-12 660	18.98
TILIKAUDEN TULOS	-171 820	-205 080	-189 010	-7.84
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-171 820	-205 080	-189 010	-7.84
yht.	-171 820	-205 080	-189 010	-7.84
TULOSLASKELMA yht.	-171 820	-205 080	-189 010	-7.84

Tulosalue: Rakennukset ja huoneistot

Tulosalueen esimies: Tekninen johtaja Kirsi Halkola

Toiminta-ajatus

Kunnalla on ylläpidettäviä pääosin vuokratyössä olevia kiinteistöjä 18 kpl: Tuulentie I, II, Riiheläntie I, Vanhustentalo I*, II, III, Kunnantalo, Virastotalo*, Palaisten saunamaja, Paloasema*, Riiheläntien varasto, Osakehuoneistot, As Oy Riihelänhovi, As Oy Riihelänranta, As Oy Taalarinrivi. (*Varhalle vuokrattuja tiloja)

Kiinteistöjen hoidon tarkoituksena on niiden käyttöarvon säilyttäminen ja mahdollisimman hyvien olosuhteiden tarjoaminen toiminnan harjoittamiselle.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Rakennuksien ja huoneistojen erityisen tärkeitä strategisia tavoitteita ovat monipuolisen asumisen vaihtoehtojen varmistaminen ja tilojen terveellisyydestä ja ajanmukaisuudesta huolehtiminen.

Kunnossapidon tavoitteena pitää kiinteistöt käyttötarkoituksensa vaatimusten mukaisina ja terveellisinä ja turvallisina käyttää. Lähtökohtana on myös aina kiinteistön energiatalouden parantaminen sekä ympäristön turvallisuuden ja viihtyisyyden parantaminen. Rakennustarkastajan työpanoksesta 50 % kiinteistöjen hallintoon, sisältäen mm. isännöintitehtäviä. Kunnan omistamat osakehuoneistot pyritään myymään asukkaiden muuton yhteydessä

Muutoksena vuonna 2024 on Virastotalon entisen terveysaseman tilojen muuttaminen asunnoiksi.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Kiinteistöjen kunnossapidon jatkuva kehittäminen ja esteettömyyden parantaminen	Kiinteistöjen kunnossapidon tarpeisiin vastaaminen, uusien toimintatapojen ja ratkaisujen testaaminen, esteettömyyskartoituksessa havaittujen epäkohtien korjaaminen	
Kiinteistöjen lämmitysratkaisujen suunnitelmallinen kehittäminen	Lämmitysratkaisujen kehittämissuunnitelma ja lämmön talteenoton mahdollisuudet	
Asuntotarjonnan parantaminen	Terveysaseman tilojen muuttaminen vuokra-asunnoiksi ja niiden käyttöön ottaminen	
Asunnot kunnostetaan tarpeen mukaan	Asuntojen tarkastukset säännöllisesti ja asukkaiden vaihtuessa	
Toimiva yhteistyö Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa	Luodaan toimivat yhteistyökäytännöt. Kiinteistöt pidetään käyttötarkoituksensa vaatimusten mukaisena ja terveellisenä ja turvallisena käyttää. Sote-kiinteistöjen mahdollinen yhtiöittäminen.	

Tunnusluvut	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024
Kerrosala (m2)	7 109	7 109	6 830 ^{1,2}
Tilavuus (m3)	22 481	22 481	21 800 ^{1,2}
Asuinrakennukset (kpl)	7	7	6
Muut rakennukset (kpl)	4	4	3
Osakkeet [kpl]	6	6	6
As Oy Vuokratalot [kpl]	3	3	3
joista HV-alueelle vuokrattu kerrosala (m2)	-	711	712 ³
joista HV-alueelle vuokrattuja rakennuksia (kpl)	-	4	3

¹ Riiheläntie 2 ja Riiheläntien lämpökeskus myyty pois ja Alakoulu ostettu

² Meri-Marttila myyty pois kunnalta

³ Kerrosalat tarkentuneet, kunnantalolta ei vuokrata enää tiloja

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Rakennukset ja huoneistot				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	4 658	12 000	0	-100.00
MAKSUTUOTOT	6 549	5 000	2 000	-60.00
TUET JA AVUSTUKSET	30	0	0	0.00
MUUT TOIMINTATUOTOT	715 841	440 850	416 000	-5.64
TOIMINTATUOTOT yht.	727 079	457 850	418 000	-8.70
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-68 318	-74 210	-81 060	9.23
PALVELUJEN OSTOT	-88 541	-84 650	-66 430	-21.52
AINEET, TARVIKKEET JA	-236 317	-154 150	-156 200	1.33
MUUT TOIMINTAKULUT	-256 289	-226 200	-274 300	21.26
TOIMINTAKULUT yht.	-649 465	-539 210	-577 990	7.19
TOIMINTAKATE	77 613	-81 360	-159 990	96.64
RAHOITUSTUOTOT JA -KULU				
MUUT RAHOITUSKULUT	-2	0	0	0.00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULU	-2	0	0	0.00
VUOSIKATE	77 612	-81 360	-159 990	96.64
POISTOT JA ARVONALENTUM				
SUUNNITELMAN MUKAISET	-38 921	-37 690	-40 920	8.57
POISTOT JA ARVONALENTUM	-38 921	-37 690	-40 920	8.57
TILIKAUDEN TULOS	38 691	-119 050	-200 910	68.76
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	38 691	-119 050	-200 910	68.76
yht.	38 691	-119 050	-200 910	68.76
TULOSLASKELMA yht.	38 691	-119 050	-200 910	68.76

Tulosalue: Liikenneväylät ja muut yleiset alueet

Tulosalueen esimies: Tekninen johtaja Kirsi Halkola

Toiminta-ajatus

Kaavakatujaen kuivatus-, liikenneturvallisuus-, ja pienkunnostustyöt hoidetaan omalla työvoimalla, urakoitsijatyönä teetetään pölynsidonta-, auraus-, hiekoitus-, ja muut kunnossapitotyöt. Tievalaistuksen huolto tapahtuu ostopalveluna.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Liikenneväylien ja muiden yleisten alueiden näkökulmasta erityisen tärkeitä strategisia tavoitteita ovat toimivasta infrasta, asuinalueiden viihtyisyydestä ja tonttivarannon monipuolisuudesta huolehtiminen.

Asuntoalueiden viihtyisyyttä ja turvallisuutta parannetaan valaisemalla ja kestopäällystämällä kadut sitä mukaa, kun alueet ovat valmiit ja pitämällä puistoalueet viihtyisinä. Aiemmin toteutetuilla asuinalueilla valaistuksen ja infran uudistaminen tarpeen mukaan. Liikenneturvallisuuden parantaminen liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisesti.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Parannetaan keskusta-alueen esteettömyyttä ja kevyen liikenteen yhteyksiä	Keskusta-alueen kevyen liikenteen kehittäminen edistämällä suunnittelua ja toteutusinvestointeja	
Liikenneturvallisuuden parantaminen	Liikenneturvallisuussuunnitelman toteutus ja seuranta sekä liikenneturvallisuustyöryhmän aktiivinen toiminta	
Asuinalueiden viihtyisyyden parantaminen ja sähkön kulutuksen vähentäminen	Asuinalueiden valaistuksen rakentaminen ja vanhojen elohopeahöyryvalaisimien korvaaminen led-valaisimilla	
Puistoalueiden viihtyisyyden parantaminen	Puistoalueiden kunnossapito ja harvennukset	

Tunnusluvut	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024
Kaavatie (km)	11,488	11,488	11,488
Erillinen jk/pp-tie	2,075	2,200 ¹	2,200 ¹
Liikenneturvallisuustyöryhmän kokoukset	2	2	2

¹ Koulun alueen kevyen liikenteen väylän jatke

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Liikenneväylät ja muut yleis-				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MYYNITITUOTOT	81	0	0	0.00
TOIMINTATUOTOT yht.	81	0	0	0.00
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-8 464	-11 350	-12 350	8.81
PALVELUJEN OSTOT	-43 754	-34 650	-41 650	20.20
AINEET, TARVIKKEET JA	-27 197	-26 200	-26 800	2.29
MUUT TOIMINTAKULUT	-826	-500	-700	40.00
TOIMINTAKULUT yht.	-80 241	-72 700	-81 500	12.10
TOIMINTAKATE	-80 160	-72 700	-81 500	12.10
VUOSIKATE	-80 160	-72 700	-81 500	12.10
POISTOT JA ARVONALENTUM				
SUUNNITELMAN MUKAISET	-89 774	-88 240	-87 700	-0.61
POISTOT JA ARVONALENTUM	-89 774	-88 240	-87 700	-0.61
TILIKAUDEN TULOS	-169 934	-160 940	-169 200	5.13
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL)	-169 934	-160 940	-169 200	5.13
yht.	-169 934	-160 940	-169 200	5.13
TULOSLASKELMA yht.	-169 934	-160 940	-169 200	5.13

Tulosalue: Muut palvelut

Tulosalueen esihenkilö: Tekninen johtaja Kirsi Halkola

Toiminta-ajatus

Muihin palveluihin kuuluvat paikkatieto, yksityistieavustukset, jätehuolto ja ympäristönsuojelu.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Muiden palveluiden näkökulmasta erityisen tärkeitä strategisia tavoitteita ovat arjen sujuvoittamiseksi sähköisten palveluiden kehittäminen mm. paikkatiedossa, lähiympäristön hyvinvoinnin edistäminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa ja yksityisteiden tukeminen yksityisteiden kunnossapidossa ja peruskorjauksissa.

Paikkatiedon merkitys tulee lisääntymään tulevaisuudessa ja kunnille tulee nykyisten vaatimusten lisäksi uusia vaatimuksia ja tavoitteita lähitulevaisuudessa. Paikkatiedon palveluita täytyy kehittää suunnitelmallisesti ja yhteistyössä eri toimialojen kanssa.

Yksitystiekunnilla maksetaan avustusta teiden kunnossapitoon ja peruskorjaukseen. Yksitystieavustuksilla pyritään mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti tasaamaan pysyvän asutuksen tierasitusta ei osa-alueilla. Paimionjoen ylittävien yksityisteiden sillat vaativat kunnostusta.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta hoitaa 17 kunnan jätehuoltoviranomaisen lakisääteiset tehtävät. Lautakunta päättää mm. jätehuoltomääräyksistä ja jätetaksasta sekä seuraa jätehuollon järjestämistä alueellaan. Jätehuollon kulut katetaan taksan tuotoilla.

Ympäristönsuojelulautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä yhteistyöalueen kuntien (Koski TI, Marttila, Pöytyä, Aura) alueella. Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä ovat mm. ympäristönsuojelu-, maa-aines-, jäte-, vesi- ja vesihuoltolain valvontaviranomaisen tehtävät sekä maasto- ja vesiliikennelaisissa määrätyt tehtävät.

Pelastustoimi siirtyi Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta, tärkeää on kuitenkin yhteistyön säilyttäminen pelastustoimen ja Marttilan VPK:n kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Yksitysteiden tiekuntien tukeminen kunnossapidossa ja peruskorjauksissa	Yksitystieavustusten maksaminen nykyisessä laajuudessa	
Alueelliset lautakunnat hoitavat niille siirretyt tehtävät	Tekniselle lautakunnalle tuodaan tiedoksi merkittävät alueellisten lautakuntien asiat	
Paikkatiedon palveluita parannetaan suunnitelmallisesti	Paikkatiedon toteutus vastaa lakien vaatimuksia ja kuntalaisille tarjotaan karttapalvelussa myös muuta sisältöä	

Tunnusluvut	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024
Avustettava tie (km)	151	152	152
Avustettavat tiet (kpl)	42	42	42
Teiden peruskorjaushankkeet	0	1	1

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Muut palvelut				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTAKULUT				
PALVELUJEN OSTOT	-185 129	-25 000	-24 800	-0.80
AVUSTUKSET	-74 070	-100 000	-100 000	0.00
TOIMINTAKULUT yht.	-259 198	-125 000	-124 800	-0.16
TOIMINTAKATE	-259 198	-125 000	-124 800	-0.16
VUOSIKATE	-259 198	-125 000	-124 800	-0.16
TILIKAUDEN TULOS	-259 198	-125 000	-124 800	-0.16
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-259 198	-125 000	-124 800	-0.16
yht.	-259 198	-125 000	-124 800	-0.16
TULOSLASKELMA yht.	-259 198	-125 000	-124 800	-0.16

Tulosalue: Rakennusvalvonta

Tulosalueen esihenkilö: Tekninen johtaja Kirsi Halkola

Toiminta-ajatus

Marttilan rakennusvalvonta valvoo alueiden käyttöä ja rakentamista elinympäristömme ominaispiirteitä vaalien

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Rakennusvalvonnan näkökulmasta erityisen tärkeitä strategisista tavoitteista ovat rakentamisen lupa- ja neuvontapalvelujen sujuvuus ja vaikuttavuus.

Rakennusvalvonnan lakisääteisten tehtävien hoitaminen lainsäädännössä edellytetyllä tavalla. Rakennusvalvontaan tulee vaikuttamaan tulevaisuuden lakimuutokset ja niihin liittyen myös rakennusvalvonnan taksan päivitystarve tulee arvioida.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Rakennusvalvonnan toiminnan kehittäminen	Lupapisteiden käyttöönoton tukeminen, arkistojen siirtäminen sähköiseen pysyväisyysarkistoon, lakimuutoksien vaikutuksien tarkastelu ja uuden taksan valmistelu	
Vireille tulevat lupa-, lausunto-ym. asiat käsitellään joustavasti ja viivyttämättä	Teknisen lautakunnan käsittelemät lupa-asiat ratkaistaan 1 kk:n sisällä hakemuksen jättämisestä	
Vireille tulevat lupa-, lausunto-ym. asiat käsitellään joustavasti ja viivyttämättä	Viranhaltijapäätöksenä käsiteltävät lupa-asiat käsitellään 2 viikon kuluessa hakemuksen jättämisestä	

Tunnusluvut	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024
Teknisen lautakunnan lupia (kpl)	0		
Rakennuslupia (kpl)	11	15	12
Toimenpidelupia tai -ilmoituksia (kpl)	14	20	20
Valmistuneita rakennuksia (kpl)	15	20	20
Valmistuneita rakennuksia (m2)	1 719	4 000	2500
Maisematyölupia (kpl)	0	2	2
Katselmuksia (kpl)	147	150	150

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Rakennusvalvonta				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MAKSUTUOTOT	6 591	8 200	10 200	24.39
TUET JA AVUSTUKSET	20	0	0	0.00
TOIMINTATUOTOT yht.	6 611	8 200	10 200	24.39
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-36 816	-26 300	-42 400	61.22
PALVELUJEN OSTOT	-19 470	-16 000	-22 300	39.38
AINEET, TARVIKKEET JA MUUT TOIMINTAKULUT	-1 068	-1 250	-1 350	8.00
TOIMINTAKULUT yht.	-57 478	-43 550	-66 050	51.66
TOIMINTAKATE	-50 867	-35 350	-55 850	57.99
RAHOITUSTUOTOT JA -KULU				
MUUT RAHOITUSTUOTOT	33	0	0	0.00
MUUT RAHOITUSKULUT	-3	0	0	0.00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULU	30	0	0	0.00
VUOSIKATE	-50 837	-35 350	-55 850	57.99
TILIKAUDEN TULOS	-50 837	-35 350	-55 850	57.99
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-50 837	-35 350	-55 850	57.99
yht.	-50 837	-35 350	-55 850	57.99
TULOSLASKELMA yht.	-50 837	-35 350	-55 850	57.99

Tulosalue: Vesilaitos

Tulosalueen esimies: Tekninen johtaja Kirsi Halkola

Toiminta-ajatus

Vesilaitoksen tarkoituksena on toimittaa kuluttajille ja asiakkaille puhdasta pohjavettä riittävällä paineella ilman katkoksia. Viemärlaitoksen tarkoituksena on kerätä ja kuljettaa puhdistettavaksi asiakkaiden jätevedet siten, että siitä ei ole luonnolle haittaa eikä se rehevöitä vesistöjä.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristö

Vesilaitoksen näkökulmasta erityisen tärkeitä strategisia tavoitteita ovat palveluiden järjestäminen kunnianhimoisesti, oikea-aikainen ja selkeä tiedottaminen ja ympäristö- ja ilmastoystävällisten ratkaisujen tekeminen.

Vedenjakelujärjestelmän toimintavarmuus pyritään saamaan teknistaloudelliset ja ympäristön vaikutustekijät huomioiden mahdollisimman hyväksi.

Viemärlaitoksen vuotovesiä pyritään systemaattisesti vähentämään jatkamalla vanhojen betoni-viemäreiden ja niiden kaivojen saneerausta. Siirtoviemäri Turkuun käyttöön otettu vuoden 2017 lopulla, jätevedet kuljetetaan siirtoviemärin kautta Turun Seudun Puhdistamolle käsiteltäviksi.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimenpiteet / mittarit	Toteutuma
Vedenjakelun toimintavarmuuden lisääminen verkostoa kunnostamalla	Virtausmittauskaivojen ja runkosulkuventtiileiden uusiminen määrärahojen puitteissa, verkostojen saneeraussuunnitelmat	
Viemäriverkoston vuotovesien vähentäminen verkostoa kunnostamalla	Viemärikaivojen ja betoniputkien korjaukset tavoitteena vuotovesien vähentäminen	
Prunkilan ja Ollilan paineviemäriin liittymien lisäys	Liittymisen edistäminen	
Tiedottamisen kehittäminen edelleen	Tiedottamisen tavoitettavuuden parantaminen, vesilaitoksen tietoa-aineiston kehittäminen	

Tunnusluvut	Tp 2022	Ta 2023	Ta 2024
Laskutettu vesi (m3)	118 451	130 000	130 000
Laskutettu jätevesi (m3)	40 268	43 000	43 000
Liittyneet kiinteistöt vesi (kpl)	805 ¹	810	810
Kaukovalvontakohteet vesi (kpl)	10	10	10
Liittyneet kiinteistöt viemäri (kpl)	339	338	350
Pumppaamot kaukovalvonnassa (kpl)	10	10	10

¹ poistettu historiapistettä

Kustannuspaikka 001000 - 007811

Kustannuspaikka Tili	Tilinp. 2022	Ed. budj. 2023	Budj. 2024	Poikk. %
Vesihuoltolaios				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	276 724	296 000	299 000	1.01
MAKSUTUOTOT	0	1 000	0	-100.00
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 036	0	0	0.00
TOIMINTATUOTOT yht.	277 760	297 000	299 000	0.67
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-58 023	-62 100	-52 450	-15.54
PALVELUJEN OSTOT	-85 579	-86 900	-80 950	-6.85
AINEET, TARVIKKEET JA	-58 268	-68 050	-56 050	-17.63
MUUT TOIMINTAKULUT	-4 019	-500	0	-100.00
TOIMINTAKULUT yht.	-205 889	-217 550	-189 450	-12.92
TOIMINTAKATE	71 871	79 450	109 550	37.89
RAHOITUSTUOTOT JA -KULU				
MUUT RAHOITUSTUOTOT	294	0	0	0.00
MUUT RAHOITUSKULUT	-12	0	0	0.00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULU	282	0	0	0.00
VUOSIKATE	72 153	79 450	109 550	37.89
POISTOT JA ARVONALENTUM				
SUUNNITELMAN MUKAISET	-89 528	-101 580	-101 710	0.13
POISTOT JA ARVONALENTUM	-89 528	-101 580	-101 710	0.13
TILIKAUDEN TULOS	-17 375	-22 130	7 840	-135.43
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL	-17 375	-22 130	7 840	-135.43
yht.	-17 375	-22 130	7 840	-135.43
TULOSLASKELMA yht.	-17 375	-22 130	7 840	-135.43
Kaikki yht.	131 584	53 450	-136 550	-355.47

